SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

TÉMY:

1.	POCI	tacove siete	8
	1.1. delenie	Charakterizujte počítačové siete (čo je sieť, základné elementy dátovej komunikácie, e sietí podľa geografickej polohy) – 20%	8
	1.2.	Popíšte aplikačnú vrstvu (funkcia, niektoré služby a protokoly) – 30%	8
	1.3.	Uveďte rozhrania a zbernice počítačového systému – 20%	9
	1.4.	Popíšte využitie internetu v marketingu, virtuálne obchody – 10%	10
	1.5.	Napíšte program v PHP na triedenie IP adries do tried A, B, C – 20%	10
2.	Počí	tačové siete LAN	11
	2.1.	Charakterizujte siete LAN (vlastnosti, prvky, topológie) – 30%	11
	2.2.	Vysvetlite prístupovú metódu v drôtových sieťach LAN – 25%	11
	2.3.	Popíšte konštrukciu a použitie koaxiálneho kábla a kábla UTP – 15%	12
	2.4. úsporu	Porovnajte charakteristické vlastnosti základných lineárnych prvkov s prihliadnutím na el. energie a elektromagnetického vyžarovania – 30%	13
3.	Počí	tačové siete WAN	14
	3.1.	Charakterizujte počítačové siete WAN – 20%	14
	3.2.	Popíšte 1. a 2. vrstvu sietí WAN – 20%	14
	3.3.	Vyberte vhodný protokol pre činnosť Internetu – 5%	14
	3.4.	Analyzujte protokol pre činnosť Internetu – 20% (3.3. + 3.4.)	14
	3.5.	Uveďte základné vlastnosti izolantov v hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia – 5%	15
	3.6. jazyku	Navrhnite jednoduchý anketový program so štatistickým výstupom v programovacom PHP v databáze MySQL – 20%	15
	3.7.	Vysvetlite využitie ekonomických programov používaných v kancelárii – 10%	15
4.	Refe	renčný model OSI	16
	4.1.	Charakterizujte referenčný model OSI – 30%	16
	4.2.	Zhodnoťte význam transportnej vrstvy – 10%	16
	4.3.	Popíšte funkcie protokolov transportnej vrstvy – 20%	17
	4.4. el. ene	Analyzujte činnosť polovodičových spínacích prvkov a využitie nových technológií na úsporgie a materiálov – 10%	
	4.5.	Popíšte rozhranie SCSI – 10%	18
	4.6.	Definujte pojem funkcia v programovacom jazyku PHP – 5%	19
	4.7.	Navrhnite program kalkulačka v programovacom jazyku PHP, s využitím funkcií – 15%	20
5.	Dáto	ové rozvody	21
	5.1.	Popíšte štruktúrovanú kabeláž a jej normy – 20%	21
	5.2.	Vysvetlite riadiaci proces zberu dát informačného systému – 10%	21
	5.3.	Zhodnoť te prínos grafických systémov pri tvorbe elektrotechnickej dokumentácie $-$ 10%.	22
	5.4.	Vyhodnoťte vlastnosti operačných zosilňovačov – 20%	22

	5.5.	Uveďte príklady využitia OZ pri digitalizácii signálu s využitím nových technológií – 10% 24
	5.6. desiat	Vyriešte prevod čísla 745 z desiatkovej do binárnej a naopak z binárnej sústavy do kovej – 15%24
	5.7. rešpel	Načrtnite postup pri návrhu štruktúrovanej kabeláže pre lokálnu počítačovú sieť pri ktovaní bezpečnosti práce – 15%24
6.	Zos	ilnenie elektrického signálu25
	6.1.	Uveďte príklady zosilňovačov el. signálu s prihliadnutím na miniaturizáciu – 10%
	6.2. 25%	Vysvetlite činnosť vybraného typu zosilňovača a prvkov zabezpečujúcich ochranu zdravia – 25
	6.3.	Analyzujte rozdiely medzi opakovačom a zosilňovačom z hľadiska prenosu signálu – 15% 26
	6.4.	Načrtnite činnosť linkovej vrstvy OSI modelu – 20%
	6.5.	Popíšte údajový typ pole v jazyku C – 10%2
	6.6.	Nakreslite vývojový diagram pre načítanie prvkov dvojrozmerného poľa veľkosti 5x6 – 10% 27
	6.7. 10%	Napíšte zdrojový kód v jazyku C pre načítanie prvkov dvojrozmerného poľa veľkosti 5x6 – 27
7.	Per	iférne zariadenia PC28
	7.1.	Definujte vstupné a výstupné periférne zariadenia – 10%
	7.2.	Popíšte polohovacie periférne zariadenia – 20%28
	7.3.	Rozdeľte tlačiarne podľa rôznych kritérií spôsobu tlače – 20%
	7.4.	Načrtnite realizáciu zobrazovacích PZ pri počítačových systémoch – 15% 29
	7.5.	Vysvetlite princíp zvukovej karty – 10%
	7.6.	Charakterizujte princíp činnosti SESSION – 5%
	7.7. datab	Vytvorte v jazyku PHP program na prihlasovanie používateľa do systému s využitím ázy MySQL a prostriedku SESSION – 20%
8.	Arc	hitektúra PC33
	8.1.	Popíšte koncepciu počítača podľa von Neumanna – 10%
	8.2.	Popíšte architektúry CISC a RISC – 10%
	8.3.	Popíšte harvardskú architektúru na mikropočítačovom systéme ARM Cortex-M – 10% 3
	8.4.	Charakterizujte módy a režimy mikropočítačového systému ARM Cortex-M – 10% 32
	8.5.	Analyzujte flynnovu klasifikáciu počítačov (SISD, SMD, MISD, MIMD) – 10%
	8.6.	Načrtnite architektúru pamäte DIMM (bez registra, s registrom a ECC) – 10%
	8.7.	Popíšte ako môžu byť zadané dáta do súboru, ktorý sa v OS Linux nazýva script – 10% 32
	8.8.	Vytvorte pod OS Linux skript "farba", ktorý vypíše na obrazovku:
	- N	lázov práve spusteného programu,
	- F	arby zadávané ako argumenty príkazového riadku (napr. zelená, červená, modrá) – 20% 32
9.	Pan	näte33
	9.1.	Vysvetlite rozdelenie pamäťového podsystému na vnútorné a vonkajšie pamäte – 10% 3
	9.2.	Rozdeľte vnútorné pamäte podľa spôsobu výberu z pamäťového priestoru – 10%

9.3	Popíšte princíp pevných pamätí, ich organizáciu, jednotlivé typy – 10% 3	4
9.4	Rozdeľte vonkajšie pamäte – 10%	4
9.5	Načrtnite princíp snímania a zápisu údajov na CD a DVD nosičoch – 10% 3	4
9.6	Načrtnite princíp virtuálnej pamäte – 10%	4
9.7	Vysvetlite princíp Cache pamäte – 10%	5
9.8 20%	Navrhnite prostredníctvom príkazu JOIN prepojenie 2 a viac tabuliek s využitím v praxi – 35	
9.9	Charakterizujte jednotlivé typy štýlov jazyka CSS – 10%	5
10.	Programové prostriedky PC3	7
10.	Vysvetlite rozdiely medzi programovými prostriedkami počítačov – 10% 3	7
10.	Charakterizujte OS Windows – 20%	7
10.	Charakterizujte OS Linux – 20%3	7
10.	Definujte algoritmus a spôsoby jeho zápisu – 10%3	8
10.	Porovnajte vlastnosti servera a desktopu – 10% 3	8
10. pro	Vysvetlite rozdiely medzi stroj. kódom, jazykom symbolických inštrukcií a vyššími amovacími jazykmi – 10%3	88
10. v pa	Nakreslite vývojový diagram pre vyhľadanie najmenšieho čísla z desiatich čísiel uloženýc näti – 10%	
10.	Napíšte program podľa vývojového diagramu v jazyku C – 10%4	10
11.	Bezdrôtová komunikácia4	1
11.	Zhodnoťte význam bezdrôtových komunikačných prostriedkov – 5% 4	1
11.	Analyzujte rozdiely medzi topológiami bezdrôtových sietí – 15%	1
11.	Načrtnite komponenty bezdrôtových sietí – 10%4	1
11.	Popíšte prístupové metódy bezdrôtových sietí4	1
11.	Porovnajte sériový a paralelný rezonančný obvod – 20%4	12
11. vsti	Nakreslite vývojový diagram na nájdenie najväčšieho čísla z troch rôznych zadaných ných hodnôt – 10%4	13
11.	Charakterizujte základnú kostru značkovacieho jazyka HTML – 10% 4	13
11.	Charakterizujte elektronický platobný styk a elektronické peniaze – 15% 4	13
12.	Databázové systémy a programovanie4	4
12.	Vysvetlite na príklade pojmy tabuľka a relácie medzi tabuľkami – 15% 4	4
12.	Uveďte spôsob prepojenia databázy MySQL s prostredím PHP – 5%4	15
12.	Vysvetlite spôsob výberu údajov z databázy MySQL do prostredia jazyka PHP – 15% 4	ا5
12. úda	Charakterizujte syntax príkazu jazyka SQL pre výber, vloženie, aktualizáciu a vymazanie v z tabuľky – 15%4	1 5
12.	Popíšte syntax cyklov v jazyku C – 10% 4	١5
12.	Vysvetlite na príklade v jazyku C spracovanie prvkov jednorozmerného a viacrozmernéh	0
noľ	- 10%	15

	l2.7. byť max.	Navrhnite classful IP adresný plán pre inštitúciu s 30 oddeleniami, v každom oddelení 500 pracovných počítačových staníc s privátnou IP adresou triedy A – 30%	
13.	Info	rmačné systémy a GSM	. 46
1	l3.1.	Charakterizujte informačný systém – 10%	. 46
1	13.2.	Popíšte životný cyklus vývoja informačného systému – 20%	. 46
1	L3.3.	Popíšte jednotlivé časti nakreslenej blokovej schémy GSM – 30%	. 46
1	L3.4.	Analyzujte pasívne elektrické filtre z hľadiska frekvenčnej charakteristiky – 10%	. 46
	l3.5. ori tvorb	Charakterizujte význam Matlabu ako simulačného softvéru so zameraním sa na postu e simulácií – 20%	•
1	L3.6.	Charakterizujte jazyk PHP – 5%	. 48
1	L3.7.	Poukážte na príkladoch spôsoby definovania premenných v jazyku PHP – 5%	. 48
14.	Terr	ninály a čiarové kódy	. 49
1	14.1.	Popíšte konštrukciu čiarových kódov s podmienkou pre prečítanie čiarového kódu – 2 49	5%
	14.2. 25%	Navrhnite blokovú schému snímača čiarového kódu s popisom existujúcich modulov - 49	-
1	L4.3.	Charakterizujte prostredie PHPmyAdmin – 10%	. 49
1	L4.4.	Vysvetlite funkciu prerušovacieho systému mikropočítača ARM Cortex-M – 15%	. 49
	14.5. 20%	Popíšte spôsoby spracovania požiadaviek na prerušenie v mikropočítači ARM Cortex-150	V I –
1	L4.6.	Popíšte prostredie programu ELPROCAD z hľadiska jeho použitia v praxi – 5%	. 50
15.	Poč	ítačové vírusy a NGN	. 51
1	l5.1.	Popíšte existujúce počítačové vírusy a spôsoby ochrany pred počítačovými vírusmi – 2 51	20%
1	L5.2.	Charakterizujte základné požiadavky na bezpečnosť informačného systému – 20%	. 51
1	L5.3.	Vysvetlite na blokovej schéme architektúru a služby NGN – 20%	. 51
1	L5.4.	Uveďte príklady dodržiavania bezpečnostných pravidiel na serveroch – 10%	. 51
	l5.5. generova	Navrhnite v jazyku PHP a databázového systému MySQL programový modul na anie dvojúrovňového menu – 20%	52
1	L5.6.	Charakterizujte spôsoby prenosu údajov medzi starou a novou databázou – 10%	. 52
16.	Šifro	ovanie v informačných systémoch	. 53
1	l6.1.	Nakreslite s popisom blokovú schému kryptografického systému – 15%	. 53
1	L6.2.	Popíšte stručne rozdelenie šifier – 5%	. 53
1	16.3.	Vysvetlite na príklade spôsob šifrovania pomocou Cézarovej šifry – 15%	. 53
1	L6.4.	Vysvetlite na príklade spôsob šifrovania pomocou Vigenerovej šifry – 15%	. 54
1	16.5.	Charakterizujte základné funkcie informačného systému – 20%	. 54
	l6.6. systému	Navrhnite jednoduché počítadlo pomocou príkazov jazyka PHP a využitím databázové MySQL – 25%	
1	L6.7.	Vysvetlite význam technickej normalizácie – 5%	. 55

IIVI OIV	WIATICI	CL A IL	LLICOIVIO
MATU	RITNÁ:	SKÚŠKA	2023

17.	MV	C model	56
17	.1.	Porovnajte programovanie jednoduchého PHP a MVC modelu – 25%	56
17	.2.	Uveďte príklad na controller, model a viewscript v MVC – 20%	56
17	.3.	Popíšte informačnú a počítačovú bezpečnosť – 15%	56
17	.4.	Napíšte pod OS LINUX skript "oblubeneFarby", za nasledovných podmienok:	56
-	Zad	ávanie 2 obľúbených farieb ako vstup užívateľa z klávesnice,	56
-	Vyp	ísanie zadaných farieb na obrazovku – 15%	56
17	.5.	Použite IP protokol na vysvetlenie sieťovej vrstvy – 15%	56
17	.6.	Charakterizujte bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci s počítačom – 10%	56
18.	Tvoi	ba web aplikácií	57
18	.1.	Popíšte proces grafického návrhu pre webovskú aplikáciu – 10%	57
18	.2.	Popíšte proces návrhu databázy pre webovskú aplikáciu – 20%	57
18	.3.	Popíšte proces návrhu klientskeho rozhrania – 15%	57
18	.4.	Popíšte proces návrhu administrátorského rozhrania – 15%	58
18	.5.	Navrhnite v jazyku PHP a databázového systému MySQL programový modul CHAT – 2 58	:0%
18	.6.	Popíšte proces vytvárania relácií v prostredí Microsoft Access – 10%	58
18	.7.	Uveďte rozdelenie platobných kariet a ich jednotlivé možnosti použitia – 10%	58
19.	Náv	rh informačného systému	60
19	.1.	Popíšte kroky návrhu informačného systému – 20%	60
19	.2.	Navrhnite štruktúru spracovania dokumentácie informačného systému – 20%	60
19	.3.	Porovnajte diagramy dátových tokov s entitno – relačnými diagramami – 20%	60
19	.4.	Napíšte program v jazyku C na načítania 10 čísel a výpočet priemeru – 20%	61
19	.5.	Popíšte prostredie Matlabu so zameraním sa na jeho využitie – 10%	62
	.6. orbe gi	Charakterizujte význam Matlabu ako grafického softvéru so zameraním sa na postup rafov – 10%	•
20.	Arch	nitektúra HIS a DIS	63
20	.1.	Charakterizujte základnú koncepciu a architektúru HIS – 20%	63
20	.2.	Charakterizujte základnú koncepciu a architektúru DIS – 20%	63
20	.3.	Popíšte trojúrovňovú architektúru databázy – 10%	64
20	.4.	Popíšte postup pri výstavbe databázy informačného systému – 10%	65
20	.5.	Popíšte pomocou syntaxe jazyka C úplný a neúplný podmienený príkaz – 10%	65
20	.6.	Popíšte pomocou syntaxe jazyka C štruktúru prepínača – 10%	65
20	.7.	Porovnajte druhy technických výkresov (náčrt, originál, kópia) – 10%	66
20	.8.	Vysvetlite architektúru a služby IPTV – 10%	66
21.	Linu	x – desktop	67
	.1.	Uveďte rozdiely medzi operačnými systémami Linux a Windows pre klasické pracovne oblastiach (licencia, inštalácia, kancelársky halík, internet, ovládanie a grafika) – 10%	

	21.2.	Načrtnite adresárovú štruktúru OS Linux – 10%	67
	21.3.	Popíšte základné príkazy pre prácu s adresármi a súbormi v textovom režime – 20%	67
	21.4.	Vysvetlite správu užívateľov a procesov v textovom režime – 20%	68
	21.5.	Definujte tagy v jazyku HTML, ktoré sa využívajú pri tvorbe tabuliek – 10%	69
	21.6.	Vysvetlite tvorbu formulárov jazyka HTML a metódy prenosu dát z nich – 10%	69
	21.7.	Popíšte základné polovodičové súčiastky, ich princíp činností a využitie – 10%	70
	21.8.	Vysvetlite postup pri vybavovaní krátkodobého úveru – 10%	70
2	2. Linu	x – server	71
	22.1.	Definujte pojmy server, doména, pole RAID – 5%	71
	22.2.	Uveďte vlastnosti servera po hardvérovej a softvérovej stránke – 10%	71
	22.3.	Vysvetlite bootovací proces Linuxu a process init – 15%	71
	22.4.	Popíšte konfiguráciu DHCP a DNS servera – 20%	71
	22.5.	Navrhnite konfiguráciu brán, statického a dynamického smerovania – 10%	72
	22.6.	Vysvetlite nastavenie protokolov FTP, telnet a TFTP v Linuxe – 10%	73
	22.7.	Navrhnite v jazyku HTML a PHP programový modul Kniha návštev – 20%	73
	22.8. s prihliad	Popíšte základné časti zákazky realizačného projektu elektroinštalačného rozvodu Inutím na úsporu drahých kovov – 10%	73
2	3. Win	dows – server	74
	23.1.	Definujte pojmy server, služby a typy servera, pole RAID – 10%	74
	23.2.	Uveďte vlastnosti servera po hardvérovej a softvérovej stránke – 10%	74
	23.3.	Popíšte užívateľské účty, profily a skupiny vo Windows server – 15%	75
	23.4.	Vysvetlite čo je Active Directory, jeho logickú a fyzickú štruktúru – 15%	76
	23.5.	Vymenujte zásady skupiny v operačnom systéme Windows server – 10%	76
	23.6.	Charakterizujte IIS (internetovú informačnú službu) – 10%	76
	23.7.	Popíšte programové prostredie pre programovanie VBA – 5%	76
	23.8.	Navrhnite program pre zistenie deliteľnosti čísla 3 v jazyku VBA – 15%	76
	23.9.	Popíšte program ASTRA z hľadiska jeho významu pre zakladanie novej zákazky – 10%	76
2	4. Pro	cesory	77
	24.1.	Určite rozdelenie procesorov podľa aplikačného určenia – 10%	77
	24.2.	Vysvetlite parametre procesora – 10%	77
	24.3.	Zostavte blokovú schému procesora – 10%	77
	24.4.	Popíšte jednotlivé bloky procesora – 20%	77
	24.5.	Vysvetlite spracovanie inštrukcií "pipeline" v ARM Cortex-M – 10%	78
	24.6.	Charakterizujte systémový časovač ARM Cortex-M – 10%	78
	24.7. o 4 bity 0	Urobte logický posun čísla 11011011 o 5 bitov doprava a kruhový posun toho istého č doľava – 10%	
	24.8.	Napíšte pod OS LINUX script "ZOZNAM" za nasledovných podmienok:	79
	- 7ad	ávanie mien z klávesnice do súboru príkazom while	79

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

-	- Cyklus zadávania pokračuje voľbou "ano" na otázku "Pokračovať?",					
-	Cykl	us zadávania je ukončený voľbou "nie" na otázku "Pokračovať?",	79			
-	- Vypísanie zadaných mien na obrazovku, - 20%					
25.	Logi	cké obvody	80			
2	5.1.	Uveďte základné logické operácie Boolovej algebry – 10%	80			
2	5.2.	Popíšte logické členy – 10%	80			
2	5.3.	Charakterizujte činnosť kombinačných logických obvodov na konkrétnom príklade – 20 80)%			
2	5.4.	Charakterizujte činnosť sekvenčných logických obvodov – 20%	81			
2	5.5.	Popíšte rozdiely v činnosti zariadení prvej, druhej a tretej vrstvy OSI modelu – 20%	82			
25.6.		Uveďte blokovú schému sieťového napájacieho zdroja starej a novej koncepcie – 10%.	82			
	5.7. spotreb	Popíšte uvedené sieťové napájacie zdroje hlavne s ohľadom zmenšenia rozmerov	. 82			

1. POČÍTAČOVÉ SIETE

1.1. Charakterizujte počítačové siete (čo je sieť, základné elementy dátovej komunikácie, delenie sietí podľa geografickej polohy) – 20%

- Prvé siete boli vyvinuté a používané na vojenské účely (ARPANET)
- PC sieť je vzájomné prepojenie počítačov (príp. iného príslušenstva) za účelom ich komunikácie a zdieľania sieťových prostriedkov pomocou fyzického prepojenia (kabeláže) alebo bezdrôtovo
- Funkcie:
 - Zdieľanie prostriedkov (hardvéru), napr. tlačiarní, skenerov, diskov
 - Zdieľanie dát (softvéru) využívajú napr. databázové a informačné systémy
 - Komunikáciu medzi užívateľmi posielaním textových správ (chat) až po videokonferencie
 - Monitorovanie a riadenie počítačov, zariadení, zdieľanie výkonu, ...
- Delenie:
 - LAN Local Area Network
 - MAN Metropolitan Area Network
 - WAN Wide Area Network
 - PAN Personal Area Network
- Komponenty:
 - Hardware:
 - Koncové zariadenia mobil, PC, tlačiareň, server
 - Sieťové zariadenia switch, router, bridge, hub, modem, firewall
 - Software:
 - Operačný systém Windows, Linux, Android, ...
 - Aplikácie web prehliadač, Office, ...
 - Služby DHCP, DNS, ...
 - Protokoly TCP, UDP, IPv4, IPv6, RIP, OSPF, ...

1.2. Popíšte aplikačnú vrstvu (funkcia, niektoré služby a protokoly) – 30%

- 7. vrstva OSI modelu
- Tvorí rozhranie medzi ľudskou a dátovou sieťou
- S touto vrstvou priamo narába/pracuje človek s aplikáciami, so softvérom na počítači
- Generujú sa tu dáta (napr. píšem niekomu email/správu, otváram si web stránku v prehliadači)
- Aplikačná vrstva pripravuje budúcu komunikáciu na prenos dát sieťou:
 - Aplikačná vrstva pripraví ľudskú komunikáciu na prenos dátovou sieťou
 - Ľudia odštartujú danú komunikáciu
 - Softvér a hardvér prevedú komunikáciu do digitálnej formy
 - Služby aplikačnej vrstvy vyvolajú prenos dát
 - Každá vrstva OSI modelu vykoná svoju úlohu
 - Aplikačná vrstva prijme dáta zo siete a pripraví ich pre použitie ľuďmi
- Aplikácie:
 - o Programy používané ľuďmi na komunikáciu cez sieť
 - Napr. emailový klient, webový prehliadač
- Služby:
 - o Programy, ktoré sú spájajúcim medzičlánkom so sieťou a pripravia dáta pre prenos
 - Rozdielne typy dát (text, obraz, video) žiadajú rozdielne sieťové služby na zaistenie ich správneho spracovania na nižších vrstvách OSI modelu

1.3. Uveďte rozhrania a zbernice počítačového systému – 20%

- Rozhrania (interface, medzistyk)
 - V širšom zmysle miesto interakcie 2 systémov alebo častí systémov
 - V užšom zmysle sa definuje napr. ako spoločná hranica 2 funkčných jednotiek
- Delenie rozhraní:
 - Komunikačne rozhranie (komunikácia 2 častí systému)
 - USB, ATA, SATA, Bluetooth, Wi-Fi, ..
 - Užívateľské rozhranie (komunikácie človeka stroja)
 - Programové vybavenie počítača (OS a pod.) GUI, CLI
 - o Obrazové rozhranie
 - VGA, DVI, HDMI, DisplayPort, Scart, FireWire, ...
 - Interné
 - PCI, PCI Express, (Sloty pre grafické, zvukové, .., karty)
 - Externé
 - USB, eSATA
 - Zvukové
 - Audio Jack-y Line out, Line in
- Zbernice:
 - Množina liniek/vodičov, ktorá navzájom prepája všetky prvky na danej úrovni
 - Umožňuje spojenie každého s každým
 - O V danom okamihu môže vysielať údaje iba 1 zariadenie pripojené na zbernici
 - Navzájom prepája procesor, pamäte, vstupné a výstupné zariadenia
- Delenie zberníc (SR MF STU pomôcka):
 - Podľa spôsobu riadenia
 - Single-master iba jedno nadriadené zariadenie
 - Multi-master nadriadených zariadení môže byť viac, v jednom čase však len jedno
 - o Podľa synchronizácie prenosu
 - Synchrónne hodinové signály, rýchlejšie, zariadenia s rovnakou prenosovou rýchlosťou
 - Asynchrónne odpoveď zariadenia, pomalšie, z. s rôznou prenosovou rýchlosťou
 - Podľa tvaru prenášaných údajov
 - Paralelné
 - Sériové
 - Podľa časového multiplexu
 - Multiplexované prenáša viacero typov informácií, iba jeden typ v okamihu
 - Nemultiplexované typ informácie sa nemení
 - o Podľa smeru
 - Jednosmerné
 - Obojsmerné
 - o Podľa umiestnenia
 - Vnútorné
 - Periférne
 - o Podľa "funkcie"
 - Adresové
 - Dátové
 - Riadiace
 - Napájacie

1.4. Popíšte využitie internetu v marketingu, virtuálne obchody – 10%

- Ten, kto chce byť v marketingu úspešný, musí byť schopný rýchlo:
 - Reagovať na požiadavky trhu
 - Dodať požadované produkty
 - Prispôsobiť marketingové procesy stále sa meniacim podmienkam konkurenčného prostredia a zmenám v správaní sa zákazníkov
- Internet sa stal platformou, ktorá spĺňa všetky tieto požiadavky
- Lacnejšie reklamy nulová cena za materiál a inštaláciu plagátov, billboardov
- Rýchlejšia práca a údržba
- Marketing zameraný na sociálne siete, reklamy na stránkach
- Rýchla spätná väzba od zákazníkov
- Nakupovanie cez internet je pohodlnejšie ako fyzicky, preto sú ľudia viacej ovplyvniteľní reklamou

1.5. Napíšte program v PHP na triedenie IP adries do tried A, B, C – 20%

•

2. POČÍTAČOVÉ SIETE LAN

2.1. Charakterizujte siete LAN (vlastnosti, prvky, topológie) – 30%

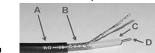
- Local Area Network
- Spájajú uzly v rámci malého územia
- Súkromná správa užívateľov
- Prvky:
 - o aktívne počítač, smerovač, switch, ...
 - pasívne kabeláž, konektory, ...
- Delenie podľa topológie:
 - Zbernica
 - Kostru siete tvorí spojovacie vedenie, na ktoré sú pripojené všetky uzly
 - Bez centrálnej riadiacej jednotky
 - Najčastejšie sa využíva koaxiálny kábel
 - Pri poruche jedného uzla nedochádza k výpadku celej siete
 - Ľahko sa rozširuje
 - CSMA/CD
 - Hviezda
 - Má centrálny uzol, na ktorý sú pripojené ostatné uzly
 - Centrálny uzol hub, switch, ...
 - Centrálny uzol umožňuje monitorovanie a správu siete
 - Jednoduché rozširovanie
 - Ak zlyhá jeden koncový uzol, sieť to neovplyvní
 - Ak zlyhá centrálny uzol, zlyhá celá sieť
 - Kruh
 - Uzly sú prepojené medzi sebou do kruhu
 - Uzly sú si rovnocenné
 - Dátové správy sa vysielajú postupne v jednom smere
 - Ak zlyhá jeden uzol, zlyhá celá sieť
 - Zložitejšie rozširovanie re-konfigurácia siete preruší jej činnosť

2.2. Vysvetlite prístupovú metódu v drôtových sieťach LAN – 25%

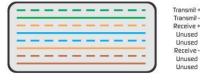
- Spojiť všetky zariadenia je neefektívne a drahé mesh topológia
- Bežne sa využívajú topológie so zdieľanou prenosovou cestou
- Prístup k prenosovému médiu zabezpečuje 2. vrstva OSI modelu
- Deterministická metóda
 - Je vopred určené, kto a kedy bude vysielať
 - Využívala sa v sieťach typu Token Ring
 - Ten, kto mal tzv. "token", ten vysielal
 - Token (špeciálny rámec) sa posúval postupne medzi užívateľmi (Token Passing)
 - V takýchto sieťach neboli kolízie, ale rýchlosti dosahovali iba 4-16 Mbit/s a nedali sa zvyšovať
 - Dnes sa už nepoužívajú
- Nedeterministická metóda
 - Nie je vopred určené, kto bude vysielať
 - Ten, kto chce vysielať, ten začne, ak je linka voľná
 - Môžu tu vznikať kolízie s viacerými užívateľmi
 - Využíva sa v sieťach typu Ethernet
 - o drôtové siete CSMA/CD vysvetlené v inom okruhu
 - Bezdrôtové siete CDMA/CD vysvetlené v inom okruhu

2.3. Popíšte konštrukciu a použitie koaxiálneho kábla a kábla UTP – 15%

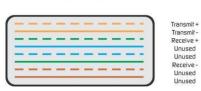
- Koaxiálny kábel
 - El. kábel zložený z vodiča obaleného izolačnou vrstvou, ďalšou kovovou tieniacou vrstvou a celkovou izoláciou
 - o Zloženie:
 - A plášť
 - B vodivé opletenie
 - C dielektrikum
 - D vnútorný vodič

- o Použitie:
 - Do 500m
 - Diaľkové telefónne a TV trasy
 - Siete káblovej televízie
 - Lokálne počítačové siete (LAN)
 - Prepájaní prístrojov a systémov na krátke vzdialenosti (tzv. PAN)
- Netienená krútená dvojlinka UTP (Unshielded Twisted Pair)
 - o krútený párovaný kábel, ktorý nemá dodatočné tienenie
 - o CAT.3, 4, 5, 5e, 6 špecifikované v norme TIA/EIA 568-A alebo TIA/EIA 568-B
 - Použitie:
 - Do 100m
 - Kábel je určený pre prenos dát v počítačových sieťach
 - Hviezdicová topológia
 - Najbežnejšie sa stretneme s káblami kategórie 5e (100Mhz) a 6. (250Mhz)
 - PoE Power over Ethernet
 - o Zloženie:
 - 4 krútené páry 8 vodičov
 - Farebné značená izolácia pre každý vodič
 - Vonkajšia izolácia, ktorá drží všetky vodiče pokope
 - Používa konektor RJ-45
 - o Prevedenia:
 - Priamy kábel (Straight-throught)
 - 568B 568B / 568A 568A
 - Krížový kábel (Crossover)
 - 568B 568A / 568A 568B
 - Konzolový kábel (Console)
 - 568B 568B zrkadlovo / 568A 568A zrkadlovo

TIA/EIA 568A

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

- 2.4. Porovnajte charakteristické vlastnosti základných lineárnych prvkov s prihliadnutím na úsporu el. energie a elektromagnetického vyžarovania 30%
 - Doplniť

3. POČÍTAČOVÉ SIETE WAN

3.1. Charakterizujte počítačové siete WAN – 20%

- Wide Area Network
- Prepája geograficky oddelené LAN siete
- Služby sa prenajímajú od vonkajšieho poskytovateľa služby WAN
- Pre spojenie na veľkú vzdialenosť je potrebné použiť verejné komunikačné linky
- Využívajú sa na vzájomné prepojenie organizácií, pripojenie k vonkajším službám a vzdialených používateľov
- Internet najznámejšia WAN sieť

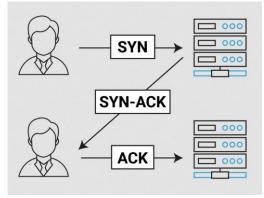
3.2. Popíšte 1. a 2. vrstvu sietí WAN – 20%

- 1. vrstva fyzická vrstva:
 - Základná sieťová vrstva, ktorá poskytuje prostriedky pre prenos bitov, aktivuje a udržiava fyzické spoje a zároveň poskytuje služby pre linkovú vrstvu
 - Taktiež popisuje signály a mechanické vlastnosti prenosových médií (metalické, optické káble, elektromag. vlnenie)
 - Pre WAN siete popisuje prepojenie medzi
 - Data Terminal Equipment (DTE)
 - Data Circuit-Terminating Equipment (DCE)
 - Často DCE reprezentuje poskytovateľa služby (napr. provider UPC) a DTE je zariadenie, ktoré sa pripája k službe
- 2. vrstva datalinková vrstva:
 - Špecifikuje: spôsob prenosu dát medzi fyzickou vrstvou/sieťou a PC
 - Protokoly na prístup k médiám CSMA/CD, CSMA/CA
 - Normy 568A, 568B pre Ethernet
 - Vo WAN sieťach špecifikuje štandardy:
 - HDLC High-level data link control
 - Frame Relay
 - PPP Point-to-Point Protocol

3.3. Vyberte vhodný protokol pre činnosť Internetu – 5%

3.4. Analyzujte protokol pre činnosť Internetu – 20% (3.3. + 3.4.)

- Protokol TCP
 - Kontrola packetov, je potrebné aby prišli všetky čo sa odoslali
 - Jedná sa o prenosy súborov, emailov, WWW stránok, ...
 - Strata packetov sa rieši ich opätovným poslaním, zachovaním ich poradia a odstránením duplikácie
 - Jednotkou posielanej informácie s týmto protokolom je TCP segment
 - Na spojenie využíva trojcestné podanie ruky (threeway handshake)

Protokol UDP

- Zaisťuje prenos dát bez kontroly
- Používa sa vtedy, keď aplikácie potrebujú bežať bez oneskorenia, ktoré by bolo spôsobené čakaním na prenos všetkých (aj stratených) packetov
- o VoIP, video stream, internetové rádiá, ...
- Jednotkou posielanej informácie s týmto protokolom je UDP datagram
- Ani jedno z týchto protokolov nie je dominantný, každý má svoje miesto, kde je lepšie ho použiť
- Oba protokoly sú z balíka TCP/IP a pracujú na 4. vrstve OSI modelu (transportnej) a aktívne sa využívajú
- Ďalšie protokoly:
 - IP protokol, ktorý pracuje na 3. vrstve OSI (sieťovej)
 - MAC protokol, ktorý pracuje na 2. vrstve OSI (datalinkovej)

3.5. Uveďte základné vlastnosti izolantov v hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia

- Elektrické izolanty sú látky, ktoré nevedú el. prúd
- Neobsahujú voľné častice s elektrickým nábojom, alebo ich obsahujú v zanedbateľnom množstve
- Preto je ich hlavnou vlastnosťou schopnosť klásť veľký odpor el. prúdu
- Porcelán, sklo, plast, drevo, papier, vzduch
- Ideálnym nevodičom je vákuum
- Chránia nás od živých časti el. prístrojov
- Rezistivita (špecifický elektrický odpor) ρ:
 - Vyjadruje schopnosť vodiča o dĺžke 1m a o priereze 1m², odolávať prechodu voľných nosičov náboja

$$ho=rac{RS}{l}[\Omega m]$$

- o R odpor
- S prierez
- o I − dĺžka
- Elektrická pevnosť Ep:

0

- Každý izolant má pri určitej teplote a do určitej hodnoty intenzity el. poľa nepatrnú el. vodivosť
- Ale pri prekročení kritickej intenzity el. poľa, stráca izolačné vlastnosti a jeho elektrická vodivosť sa zväčší až na úroveň vodivých materiálov – nastáva prieraz (preskok)

$$E_p=rac{U_p}{d}[Vm^{-1}]$$

- Up [V] Prierazné napätie izolantu
- o d [m] Vzdialenosť medzi elektródami, resp. hrúbka izolantu

3.6. Navrhnite jednoduchý anketový program so štatistickým výstupom v programovacom jazyku PHP v databáze MySQL – 20%

• Doplniť

3.7. Vysvetlite využitie ekonomických programov používaných v kancelárii – 10%

Doplniť

4. REFERENČNÝ MODEL OSI

4.1. Charakterizujte referenčný model OSI – 30%

- Open System Interconnection
- Referenčný model vyvinutý medzinárodnou organizáciou ISO (International Standardization Organization)
- Návrh štruktúry komunikačných a počítačových sieťových protokolov
- Dovoľuje robiť zmeny v ľubovoľnej vrstve bez toho, aby mali účinok na ďalšie vrstvy a umožňuje tiež ľahšie pochopenie sieťových funkcií, ktoré sa odohrávajú na každej vrstve
- To znamená, že každá vrstva používa iba funkcie vrstvy pod ňou a poskytuje funkcie vrstve nad ňou
- Navzájom komunikovať medzi sebou môžu len 2 susedné vrstvy
- Vrstvy:
 - 1. Physical layer fyzická vrstva
 - Popisuje signály a mechanické vlastnosti prenosových médií (metalické, optické káble, elektromag. vlnenie)
 - 2. Data-Link layer data-linková vrstva
 - Zabezpečuje presun dát medzi PC a sieťou
 - PC sa k sieti pripája sieťovým adaptérom NIC (Network Interface Card), ktorý ma definovanú jedinečnú fyzickú adresu MAC (Media Access Control)
 - 3. Network layer sieťová vrstva
 - Vyhľadáva najlepšiu cestu medzi zdrojovým a cieľovým uzlom (best path), na základe logickej IP adresy
 - 4. Transport layer transportná vrstva
 - Venuje sa prenosu dát medzi aplikáciami na vzdialených PC
 - Medzi PC môže byť súčasne niekoľkokrát transportných spojení (telnet, FTP, ..)
 - Aplikácie sú adresované portami. Zabezpečí kvalitu služieb priechodnosť, spoľahlivosť
 - 5. Session layer relačná vrstva
 - Organizuje a synchronizuje výmenu dát medzi jednotlivými aplikáciami
 - Vytvorí, udržiava a ukončuje spojenie medzi aplikáciami
 - 6. Presentation layer prezentačná vrstva
 - Kompresia, konverzia, enkrypcia a dekrypcia dát
 - 7. Application layer aplikačná vrstva
 - Predpisuje, v akom formáte a ako majú byť dáta preberané/odovzdávané aplikačnými programami
 - Tvorí vlastne rozhranie medzi ľudskou sieťou a dátovou sieťou
 - Aplikácie: DHCP, SMTP, HTTP

4.2. Zhodnoťte význam transportnej vrstvy – 10%

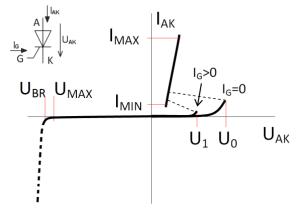
- Presúva dáta medzi aplikáciami na koncových zariadeniach v sieti
- Je zodpovedná za sledovanie individuálnej komunikácie medzi aplikáciami na zdrojových a cieľových zariadeniach
- Preto delí dáta do segmentov, ktoré sa ľahšie riadia a transportujú riadi separáciu pre rozličné aplikácie
- Segmentácia umožňuje multiplexing relácií viac aplikácií môže používať sieť v tom istom čase
- Číslo portu jedinečný identifikátor aplikácie pre PC
- Komunikácia môže byť:
 - spojovaná connection-oriented TCP
 - nespojovaná connection-less UDP

4.3. Popíšte funkcie protokolov transportnej vrstvy – 20%

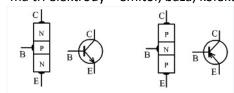
- TCP Transmission Control Protocol
 - o po sieti prenáša TCP segmenty
 - pred posielaním nadväzuje spojenie pomocou 3-way-handshakeu je connectionoriented
 - o má väčší objem nadbytočných dát posielaných po sieti (overhead traffic) ako UDP
 - v hlavičke obsahuje zdrojový a cieľový port, číslovanie pre rovnaké poradie doručenia, potvrdzovanie prijatých segmentov
 - o taktiež obsahuje flow control (riadenie toku a manažovanie zahltenia)
 - o zabezpečuje, že dáta budú prijaté v rovnakom poradí a bez chýbajúcich častí
 - o posielanie súborov
- UDP User Datagram Protocol
 - po sieti prenáša UDP datagramy
 - o pred posielaním dát nenadväzuje spojenie je connection-less
 - o vytvára podstatne menej nadbytočnej komunikácie po sieti
 - o má malú datagramovú hlavičku obsahuje len zdrojový a cieľový port
 - o nezaručuje, že sa paket nestratí, ani že sa nezmení poradie pri zostavovaní správy
 - je rýchlejší ako TCP
 - o používa sa pri streamovaní videí a prenose hlasu v reálnom čase

4.4. Analyzujte činnosť polovodičových spínacích prvkov a využitie nových technológií na úsporu el. energie a materiálov – 10%

- Tyristor
 - o je to spínacia súčiastka s 3 PN prechodmi PNPN
 - o má tretiu elektródu riadiaca elektróda hrdlo G
 - o prúdom na lg sa dá meniť čas otvorenia tyristora
 - o lg = 0 blokovací stav potrebujeme veľké U aby cez tyristor prechádzal prúd
 - o lg = lgt spínací riadiaci prúd tyristor plynule prejde do vodivostného stavu

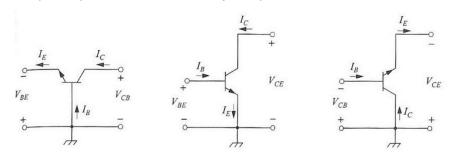

- Bipolárny tranzistor
 - o polovodičová súčiastka s 2 PN prechodmi
 - bipolárny = na svoju činnosť využíva aj diery aj elektróny
 - o má tri elektródy emitor, báza, kolektor

- NPN zapojenie
 - V emitore a kolektore sú elektróny a v báze sú diery

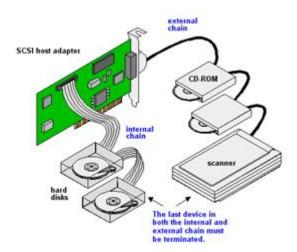
- o PNP zapojenie
 - V emitore a kolektore sú diery a v báze sú elektróny
- Tranzistorový jav
 - Po pripojení Ube prejdú elektróny z emitora do bázy
 - Časť z nich tam zrekombinuje s dierami a zvyšné prejdú do kolektora
 - Spolu s kolektorovými elektrónmi vytvoria kolektorový prúd
- o Zapojenia tranzistora
 - So spoločnou bázou zosilňuje len napätie
 - So spoločným emitorom zosilňuje aj napätie aj prúd
 - So spoločným kolektorom zosilňuje len prúd

- Ďalšie spínacie prvky:
 - o diak
 - triak
 - diódy
 - o termistor
 - fototyristor
 - fototranzistor

4.5. Popíšte rozhranie SCSI – 10%

- SCSI Small Computer System Interface
- Je to štandardné rozhranie a súbor príkazov pre výmenu dát medzi externými / internými PC zariadeniami a PC zbernicou
- Využitie:
 - o pripájanie HDD, magnetopáskových jednotiek, skenerov, CD/DVD
 - o vo výkonných pracovných staniciach / serveroch
 - Osobné PC používajú SCSI len výnimočne
 - o používajú predovšetkým ATA/IDE alebo rozhranie Serial ATA (SATA)
 - V poslednej dobe sa externé zariadenia pripájajú najčastejšie pomocou USB
- Výhody:
 - Možnosť pripojiť väčší počet periférií než pri rozhraní ATA/IDE
 - Väčšia prenosová rýchlosť a reálny výkon
 - o kratšia prístupová doba
 - dlhšia životnosť
- Princíp:
 - Do zbernicového slotu sa zapojí host adaptér
 - o zaridenia sú zapojené káblami na adaptér
 - Každé zariadenie má vlastný radič
 - o Prevádzku na dátovom kábli riadi adaptér, takže CPU nie je zaťažený

4.6. Definujte pojem funkcia v programovacom jazyku PHP – 5%

- Funkcia je časť kódu napísaná tak, aby bola univerzálna a dala sa použiť viac ako len raz
- Logické rozdelenie kódu
- Funkcia má svoj typ int, double, void, .. (nie vo všetkých jazykoch)
- Za meno sa do zátvoriek píšu argumenty premenné, s ktorými funkcia pracuje
- Výsledok funkcie sa volá pomocou príkazu return

```
//deklaracia
function sucet($a, $b){
   return $a+$b;
}

//volanie
$a = 5;
$b = 2;
$sucet = sucet($a, $b);
```

4.7. Navrhnite program kalkulačka v programovacom jazyku PHP, s využitím funkcií – 15%

```
<body>
 zadaj priklad bez medzier
 <form name="form" method="get">
      <input type="number" name="A">
      <select name="operation">
          <option>+</option>
          <option>-</option>
          <option>*</option>
          <option>/</option>
      </select>
     <input type="number" name="B">
      <input type="submit">
  </form>
<?php
$operations = [
      '*' => function ($A, $B) {
         return $A * $B;
      '+' => function ($A, $B) {
         return $A + $B;
      '-' => function ($A, $B) {
         return $A - $B;
      '/' => function ($A, $B) {
         if ($B) return $A / $B; else return "Nulou sa nedelí!";
 echo "= " . $operations[$_GET['operation']]($_GET['A'], $_GET['B']);
</body>
```

5. DÁTOVÉ ROZVODY

5.1. Popíšte štruktúrovanú kabeláž a jej normy – 20%

- Základ komunikačnej infraštruktúry inteligentných budov
- Je to systematické usporiadanie káblov do:
 - stien
 - o zníženého stropu
 - o zvýšenej podlahy
 - lišty
- Slúži na prenos dát, hlasu (telefonizácia) a obrazu (kamerové systémy, televízia)
- Používateľ si môže ľubovoľne zvoliť, ktoré pripojené miesto (telekomunikačnú zásuvku) bude na akú službu využívať
- Rovnako môže kedykoľvek svoje rozhodnutie zmeniť a službu predefinovať v rozvádzači jednoduchou zmenou v prepojovacom poli
- Komponenty:
 - o rozvádzač, centrálna skriňa, backbone, rack, wiring closet
 - o patch panel
 - VCC, vertical cable connect
 - HCC, horizontal cable connect
 - work area / pracovná oblasť

Normy:

- miestnosť s routrami, switchmi, servermi by mala byť fyzicky zabezpečená pred vstupom neoprávnených osôb
- o miestnosť by mala byť zabezpečená kamerovým systémom
- o takáto miestnosť nesmie mať okná
- o káble sa nesmú ťahať nad zdrojom tepla
- sieťové zariadenia by mali byť pooznačované
- zásuvky by mali byť tiež označené/očíslované
- UTP káble by mali byť zreteľne označené rozlíšenie priamych a krížových, príp. konzolových

5.2. Vysvetlite riadiaci proces zberu dát informačného systému – 10%

- Získavanie informácií o aktuálnom stave riadeného procesu
- Transformácia tejto informácie
- Vypracovanie rozhodnutia a vydanie príkazu na zmenu stavu riadeného procesu

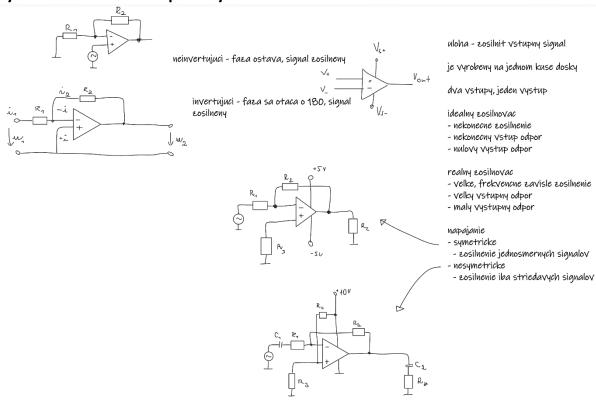

- Zber dát je charakterizovaný tokom údajov zo samotného technologického procesu cez jednotlivé kroky spracovania až po poskytnutie spracovaných dát koncovému používateľovi
- Prístup je užívateľovi zvyčajne umožnený prostredníctvom klientskeho softvérového produktu
- Dáta sú v takomto prípade ukladané do transakčných databáz a ďalej sa upravujú
- V nespracovanej podobe nemajú dáta veľkú vypovedaciu hodnotu, pretože pohľad na nich je zvyčajne pre užívateľa zložitý
- Preto sa dáta transformujú a ukladajú do dátových skladov
- Takto upravené dáta je možné rôznymi spôsobmi analyzovať
- Analýzy sa využívajú vo vyšších úrovniach riadenia celého systému

5.3. Zhodnoťte prínos grafických systémov pri tvorbe elektrotechnickej dokumentácie – 10%

- Pri tvorbe technickej dokumentácie nám grafické systémy šetria čas, náklady, uľahčujú prácu
- Oproti ručnému vytváraniu tech. dokumentácie, máme možnosť vyrobiť dokumentáciu presne a prehľadne
- Najrozšírenejším programom pri tvorbe dokumentácie je AutoCAD
- Systémy často obsahujú zabudovanú správu dokumentácie (napr. Astra), ktorá umožňuje prehľadnú evidenciu zákaziek, projektov, dokumentácie, ich zálohovanie a archiváciu
- Tiež je možné automatické vkladanie podpisových polí/rohových pečiatok na výkresy, vrátanie ich vyplnenia podľa zákazky – dokumentácia ja automaticky štruktúrovaná

5.4. Vyhodnoťte vlastnosti operačných zosilňovačov – 20%

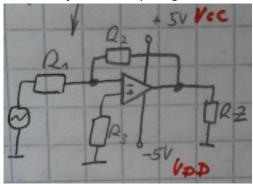

- V_{+} V_{S-} V_{Out}
- Jeho úlohou je vstupný signál zosilniť
- Súčiastka, ktorá je vyrobená na jednom kuse dosky plošných spojov
- Má dva vstupy a jeden výstup
 - o invertujúci zosilnený signál s otočenou fázou
 - + neinvertujúci iba zosilnený signál
- Ideálny zosilňovač
 - nekonečné veľké zosilnenie
 - o nekonečný vstupný odpor
 - o nulový výstupný odpor

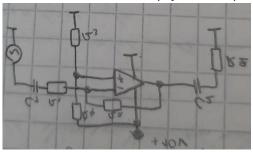
SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

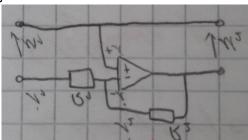
- Reálny zosilňovač
 - o veľké, frekvenčne závislé zosilnenie
 - veľký vstupný odpor
 - o veľký výstupný odpor
- Napájanie
 - o symetrické
 - Zosilnenie jednosmerných signálov

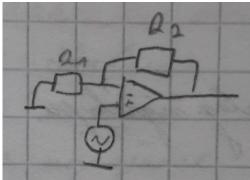
- Nesymetrické
 - Zosilnenie iba striedavých signálov
 - C1 a C2 odstraňujú jednosmernú zložku
 - R3 a R4 slúžia ako delič napájacieho napätia

- Zapojenie
 - o Invertujúce

o Neinvertujúce

5.5. Uveďte príklady využitia OZ pri digitalizácii signálu s využitím nových technológií – 10%

Doplniť

5.6. Vyriešte prevod čísla 745 z desiatkovej do binárnej a naopak z binárnej sústavy do desiatkovej – 15%

- 745
- o postupne sa snažíme odčítať mocniny čísla 2
 - Ak sa dá, napíšeme 1
 - Ak sa nedá, napíšeme 0

512	256	128	64	32	16	8	4	2	1
1	0	1	1	1	0	1	0	0	1

- 1011101001
 - každý bit predstavuje mocninu čísla 2
 - o jednoducho sčítame všetky mocniny, pri ktorých je 1

5.7. Načrtnite postup pri návrhu štruktúrovanej kabeláže pre lokálnu počítačovú sieť pri rešpektovaní bezpečnosti práce – 15%

- Obhliadka objektu
 - o zaobstaranie pôdorysu budovy
 - o zaznamenať presné miesta zásuviek a AP
 - počet zásuviek
 - o počet AP
- Nakreslenie schémy
- Spôsob akým chceme kábel ťahať
- Dĺžka káblov
- Konzultácie s klientom
- Návrh ceny
- Vytvorenie dokumentácie

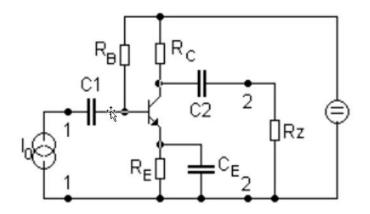
6. ZOSILNENIE ELEKTRICKÉHO SIGNÁLU

6.1. Uveďte príklady zosilňovačov el. signálu s prihliadnutím na miniaturizáciu – 10%

- Má za úlohu zosilniť amplitúdu signálu a neskresliť jeho tvar
- Použitie zosilňovacieho prvku
 - Elektrónkové čistejšie
 - Tranzistorové
 - Operačné zosilňovače (Zosilňovače s integrovanými obvodmi)
- Veľkosti budiaceho signálu
 - Veľkých signálov (desiatky V)
 - Malých signálov (mV)
 - Veľmi malých signálov
- Druhu budiaceho signálu čo do frekvencie
 - Nízkofrekvenčné (do 20kHz akustické pásmo)
 - Vysokofrekvenčné (rozhlasové vysielače)
- Šírky prenášaného signálu
 - Úzkopásmové
 - Širokopásmové
- Spôsobu činnosti
 - Jednočinné (1 zosilňovací prvok)
 - Dvojčinné (2 zosilňovacie prvky)
- Počtu zosilňovacích prvkov
 - Jednostupňové
 - Viacstupňové
- Pracovnej triedy
 - A (malé skreslenie, malá účinnosť, predzosilňovač)
 - o B (väčšie skreslenie, väčšia účinnosť, zosilňovače veľkého signálu)
 - o AB
 - o C

6.2. Vysvetlite činnosť vybraného typu zosilňovača a prvkov zabezpečujúcich ochranu zdravia – 25%

- Základnú funkciu zosilňovača ukážeme na najjednoduchšom zapojení obvodu s tranzistorom, ktorý označíme ako tranzistorový zosilňovač
- V zosilňovači sa používa zapojenie tranzistora so spoločným emitorom
- Na vstup zosilňovača sme pripojili zosilňované striedavé napätie u1, ktorý v obvode bázy vyvolá zmeny prúdu
- S kolektorom tranzistora sme spojili výstup zosilňovača
- C2 väzbový C pripájame záťaž alebo druhý zosilňovač
- Spätná väzba
 - o kladná
 - Mení zosilňovač na oscilátor to NECHCEME
 - záporná rozširuje frekvenčné pásmo
 - Stabilizuje

Rz - zaťazovací rezistor

R_B - nastavenie predpätia BE a bázového prúdu

R_C - nastavuje U_{CE} a I_C, tvorí zároveň zaťazovací rezistor pre tranzistor

R_F - teplotná stabilizácia pracovného bodu

 C_{E} - skratuje emitorový rezistor pre striedavé signály (rusí striedavú spätnú väzbu)

C1, C2 - oddeľujú striedavé a jednosmerné zlozky signálu

6.3. Analyzujte rozdiely medzi opakovačom a zosilňovačom z hľadiska prenosu signálu – 15%

- Opakovač (Repeater)
 - funguje podobne ako zosilňovač
 - pracuje na fyzickej vrstve OSI
 - o na vstupe prijíma určitý skreslený, zašumený alebo inak poškodený signál
 - o na výstupe posiela ďalej opravený, vyhladený a zosilnený signál
 - slúži na predĺženie segmentov:
 - Je možné zväčšiť dosah média bez straty a obsahu signálu
 - o multiportový opakovač je hub (rozbočovač) prepája viac segmentov
 - Vytvára tzv. zdieľanú sieť / zdieľanú prenosovú kapacitu
- Zosilňovač
 - je to elektronická súčiastka / sústava elektronických súčiastok
 - jeho úlohou je zvýšiť amplitúdu premenlivého elektrického signálu tak, aby jeho ostatné charakteristiky (frekvencia) ostali podľa možnosti zachované
 - toto zvýšenie amplitúdy sa nazýva zosilnenie

6.4. Načrtnite činnosť linkovej vrstvy OSI modelu - 20%

- Druhá vrstva OSI modelu
- Pracujú na nej switch bridge
- PDU (protocol data unit) = frame
- Zabezpečuje priame linkové riadenie a prístup na médium
- Má 2 podvrstvy
 - LCC Logical Link Control slúži ako rozhranie pre protokoly sieťovej (3.) vrstvy
 - MAC Media Access Control riadiaca vrstva prístupu k médiám
- Protokoly linkovej vrstvy sú používané na označenie, zabalenie a zaslanie (správne adresovaných) paketov sieťovej vrstvy
- Presun dát medzi PC a sieťou

- PC sa k sieti pripája sieťovým adaptérom NIC (Network Interface Card), ktorý má definovanú jedinečnú fyzickú adresu MAC (Media Access Control)
- MAC adresa je 48 bitové číslo, prvých 24 bitov je číslo výrobcu, druhých 24 je poradové číslo NIC-u
- Podvrstva MAC využíva 2 metódy/protokoly na prístup k médiám:
 - CSMA/CD Carrier Sense Multiple Access / Collision detection
 - CSMA/CA Carrier Sense Multiple Access / Collision avoidance

6.5. Popíšte údajový typ pole v jazyku C – 10%

- Array alebo pole je skupina premenných
- V pamäti s=ú ložené vedľa seba
- Môže mať jeden a viac rozmerov
- Odkazujeme na nich pomocou indexu
- int pole[3] = {1, 2, 3}; pole[0] = 0

6.6. Nakreslite vývojový diagram pre načítanie prvkov dvojrozmerného poľa veľkosti 5x6 – 10%

Doplniť

6.7. Napíšte zdrojový kód v jazyku C pre načítanie prvkov dvojrozmerného poľa veľkosti 5x6 – 10%

```
int pole[5][6];
for(int j = 0; j < 5; j++){
   for(int i = 0; i < 6; i++){
      scanf("%d", &pole[j][i]);
   }
}

for(int j = 0; j < 5; j++){
   for(int i = 0; i < 6; i++){
      printf("%d ", pole[j][i]);
   }
   printf("\n");
}</pre>
```

7. PERIFÉRNE ZARIADENIA PC

7.1. Definujte vstupné a výstupné periférne zariadenia – 10%

- Vstupné zariadenia slúžia na zachytávanie vstupov dotyk, zvuk, obraz
 - o myš, klávesnica, mikrofón, dotykový displej, touchpad, joystick, trackball, kamera
- Výstupné zariadenia slúžia na prezentáciu výstupov zvuk, obraz
 - o monitor, projektor, tlačiareň, ploter, reproduktor, slúchadlá

7.2. Popíšte polohovacie periférne zariadenia – 20%

- Slúžia na ovládanie kurzora
- Myš mechanická / optická
- Touchpad
- Trackball
- Dotykový displej
- Volant
- Joystick
- Grafický tablet

7.3. Rozdeľte tlačiarne podľa rôznych kritérií spôsobu tlače – 20%

- Knihtlač Gutenberg
 - vznik prvej "tlačiarne"
 - o znaky sa neukladali do rámu (veľká pečiatka!
 - o a na papier sa orazili cez atramentovú fóliu
- Maticová mechanická
 - prvé tlačiarne
 - o na valci bola vyhotovená celá sada znakov
 - o znaky sa na papier orážali s atramentom
 - výbava k sálovým počítačom
 - o papier musel byť po stranách perforovaný ako film aby sa dal cez tlačiareň posúvať
- Ihličková bodová
 - o cez papier od ľavého horného rohu po pravý spodný prechádza hlavica
 - o hlavica obsahuje ihlice, ktoré tlačia na papier v malých bodoch
 - o papier sa otláča o atramentový valec
 - o používa sa aj dnes, napríklad tlačenie pokladničných blokov

Atramentová

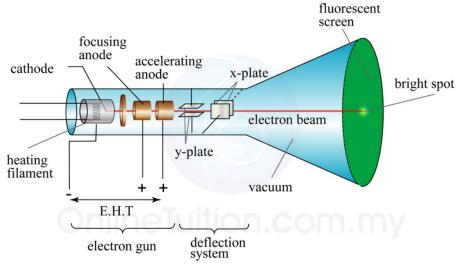
- o začali sa vyrábať pre potreby tlače na kancelársky papier
- o rýchlosť tlače je nižšia, kvalita je veľmi vysoká
- hlavica je napojená na atramentový zásobník
- hlavica atrament vystrekuje na požadované miesto píše ako pero

Laserová

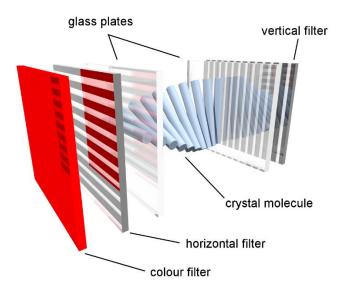
- výstup má veľmi dobrú kvalitu, dostatočná rýchlosť
- vysokokapacitný toner s možnosťou tlače na 3000 / 6000 listov
- kladne nabitý vodivý valec sa postupne otáča
- osvetlením laserom sa určité miesta stávajú vodivé
- toner na tieto miesta prilne
- po ďalšom otočení valca sa kladne navitý toner pritiahne ku záporne nabitému papieru
- o nakoniec sa papier tepelne zapečie

7.4. Načrtnite realizáciu zobrazovacích PZ pri počítačových systémoch – 15%

- CRT Cathode Ray Tube
 - monitor obsahuje trubicu, ktorá vystreľuje elektróny na jednotlivé pixely od ľavého vrchného rohu po pravý spodný
 - o po dopade na fluorescentnú plochu sa pixel rozsvieti

- LCD Liquid-Crystal Display
 - o monitor má po celej ploche podsvietenie
 - o pixel sa skladá z troch subpixelov červený, zelený, modrý
 - o každý subpixel obsahuje v sebe tekutý kryštál
 - o svetlo prechádza cez vertikálny polarizačný filter
 - o toto vertikálne vlnenie sa v kryštáli ohýba
 - o ak sa otočí o 90 stupňov, prejde aj cez horizontálny filter a subpixel sa rozsvieti
 - privedením el. náboja vieme meniť štruktúru kryštálu a tým meniť uhol pod ktorým sa vlnenie pošle cez horizontálny filter

- LED Light Emitting Diode
 - o displej využíva pre každý pixel tri malé LED-ky červený, zelený a modrý filter
 - o LED-ky sa rozsvecujú podľa toho či nimi tečie alebo netečie el. prúd

7.5. Vysvetlite princíp zvukovej karty – 10%

Doplniť

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

7.6. Charakterizujte princíp činnosti SESSION – 5%

- Session = relácia = spojenie
- Slúži na zachovanie určitých dát medzi klientom a serverom, počas doby, kedy sa klient nachádza na danej stránke
- Klientovi, ktorý vstúpi na našu stránku, je udelené jedinečné relačné ID
 - o to sa buď uloží do cookies na užívateľskej strane alebo je pripojené v URL-ku
- Výhody:
 - o premenné sú dostupné na všetkých stránkach, kde existuje relácia
 - o nemusím tieto premenné prenášať pomocou URL
- session_start() inicializácia relácie
- session_destroy() zrušenie a vymazanie existujúcej relácie
- Dáta sa ukladajú do premenných \$ SESSION
 - o \$_SESSION[`username`] = `administrator`;

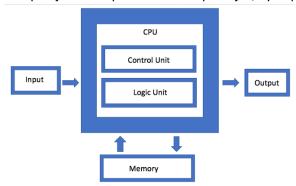
7.7. Vytvorte v jazyku PHP program na prihlasovanie používateľa do systému s využitím databázy MySQL a prostriedku SESSION – 20%

Doplniť

8. ARCHITEKTÚRA PC

8.1. Popíšte koncepciu počítača podľa von Neumanna – 10%

- Počítače riadené tokom inštrukcií
- Jednotlivé inštrukcie programu sa vykonávajú postupne za sebou, tak ako sú uložené v pamäti
- Pamäť použitá na uloženie inštrukcií aj údajov
- Riadiaca jednotka použitá na výber inštrukcií z pamäte
- Aritmeticko-logická (ALU) jednotka (na vykonávanie operácií nad údajmi)
- Vstupná jednotka použitá na vstup údajov, výstupná jednotka na výstup údajov

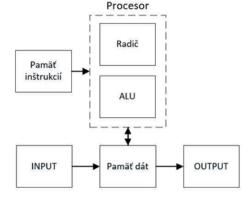
8.2. Popíšte architektúry CISC a RISC – 10%

- CISC (Complex Instruction Set Computer)
 - CPU obsahuje úplnú sadu inštrukcií
 - o zložitý inštrukčný súbor
 - Zložité inštrukcie
 - o zložitá mikroprogramová riadiaca jednotka
 - vykonávanie inštrukcií trvá dlho
- RISC (Reduced Instruction Set Computer)
 - CPU obsahuje redukovanú sadu inštrukcií
 - o jednoduché inštrukcie
 - o krátke vykonávanie inštrukcii
 - o jednoduchá riadiaca jednotka
 - o na čipe je miesto pre koprocesor/cache
 - o zložitejšie inštrukcie musí nahradiť postupnosťou jednoduchých inštrukcií

8.3. Popíšte harvardskú architektúru na mikropočítačovom systéme ARM Cortex-M

- 10%

- Majú oddelený adresný priestor pre program a pre údaje
- Program nemôže prepísať sám seba
- Na jednočipových mikropočítačoch

8.4. Charakterizujte módy a režimy mikropočítačového systému ARM Cortex-M – 10%

• Doplniť

8.5. Analyzujte flynnovu klasifikáciu počítačov (SISD, SMD, MISD, MIMD) – 10%

- SISD Single Instruction Single Data stream
 - o architektúra von Neumannovho PC
 - inštrukcie jediného prúdu (1 programu) postupne vykonávajú operácie s údajmi (operandami) jediného údajového prúdu
- MISD Multiple Instruction Single Data stream
 - o zreťazené (prúdové) počítačové systémy
 - o jediný údajový prúd sa spracúva viacnásobným inštrukčným prúdom
 - predstavuje iba určitú klasifikačnú abstrakciu, ktorá z praktického hľadiska nemá význam
- SIMD Single Instruction Multiple Data stream
 - o jediný prúd inštrukcií vykonáva operácie nad mnohonásobným prúdom =údajov
 - paralelné počítačové systémy, v ktorých sa takto realizujú vektorové, maticové manipulačné operácie so štrukturovanými údajmi
- MIMD Multiple Instruction Multiple Data stream
 - Viacnásobný prúd inštrukcií spracúva mnohonásobný údajový prúd
 - o multiprocesorové a multipočítačové architektúry

8.6. Načrtnite architektúru pamäte DIMM (bez registra, s registrom a ECC) – 10%

Doplniť

8.7. Popíšte ako môžu byť zadané dáta do súboru, ktorý sa v OS Linux nazýva script – 10%

- Doplniť
- 8.8. Vytvorte pod OS Linux skript "farba", ktorý vypíše na obrazovku:
 - Názov práve spusteného programu,
 - Farby zadávané ako argumenty príkazového riadku (napr. zelená, červená, modrá) – 20%
 - Doplniť

9. PAMÄTE

9.1. Vysvetlite rozdelenie pamäťového podsystému na vnútorné a vonkajšie pamäte – 10%

- Vnútorné pamäte
 - Rýchlejšie (má nižšiu prístupovú dobu) ako vonkajšie pamäte
 - Súčasťou základovej dosky
 - RAM (Random Access Memory) => Energeticky závislé
 - Po zapnutí PC sa do nej ukladá OS, spúšťané programy, údaje s ktorými práve pracujeme
 - NVRAM, DRAM, SRAM
 - o CMOS základné informácie a PC konfigurácií
 - o ROM (Read Only Memory) energeticky nezávislé
 - Ukladanie dát ktoré často nemeníme BIOS
 - Delenie:
 - PROM (Programmable ROM) používateľom preprogramovaťeľná ROM
 - EPROM (Erasable PROM) dá sa z nej vymazávať a tým aj nahrávať nové
 - EEPROM (Electronic EPROM) energeticky nezávislá, maže sa el. prúdom, je na nej uložený BIOS
 - FLASH (rýchlená EEPROM) používa sa v USB, MP3-kách, pamäť kartách
 - Cache (vyrovnávacia) pamäť
 - Rýchlejšia ako RAM
 - Umiestnená v procesore, na rýchly prístup k informáciám
 - Dnešné CPU využíva 3 úrovne Cache
- Vonkajšie pamäte
 - Nie sú priamou súčasťou základovej dosky
 - trvalé uchovávanie dát
 - Vyššia kapacita ako vnútorné
 - o v rámci PC
 - HDD, SSD vyššia rýchlosť zápisu
 - o Mimo PC
 - CD/DVD, USB Flash jednoduchý prenos medzi PC
 - o vnímané ako periférne zariadenia

9.2. Rozdeľte vnútorné pamäte podľa spôsobu výberu z pamäťového priestoru – 10%

- RAM (Random Access Memory)
 - Priamy (ľubovoľný) prístup výber podľa adresy
 - doba prístupu je vždy rovnaká
 - Nezáleží od umiestnenia v pamäti
 - nepohyblivé časti
- SAM (Serial Access Memory) so sekvenčným prístupom
 - o adresované miesto sa sprístupní až po systematickom prehľadávaní buniek
 - o doba prístupu sa mení sekvenčné hľadanie
 - o páskové pamäte, posuvné registre
 - FIFO (first in first out) fronta, rad
 - o LIFO (last in first out) zásobník

- Cyklické pamäte HDD, CD
- CAM (Content Addressable Memory) pamäte adresovateľné obsahom / Pamäť s asociatívnym prístupom
 - Princíp kľúča a hodnoty
 - hľadanie podľa kľúča
 - vyrovnávacie pamäte

9.3. Popíšte princíp pevných pamätí, ich organizáciu, jednotlivé typy – 10%

- Disky ktoré sa otáčajú
- Typicky väčšia kapacita
- K dátam pristupujeme pomocou čítacieho zariadenia magnetická hlava, optická hlava
- Kruhové stopy, dá sa medzi nimi preskakovať
- Dáta organizujú do sektorov časti stôp
- Prvý sektor je Master Boot Record obsahuje kód spúšťaný po zavedení disku
- 2 základné typy diskov:
 - 1. Magnetické (diskety, pevné disky HDD)
 - 2. Optické (CD-ROM, DVD ROM)

9.4. Rozdeľte vonkajšie pamäte – 10%

- Nie sú priamou súčasťou základovej dosky
- Trvalé uchovávanie dát
- Vyššia kapacita ako vnútorné
- V rámci PC
 - o HDD, SDD vyššia rýchlosť zápisu
- Mimo PC
 - CD/DVD, USB Flash jednoduchý prenos medzi PC
- Vnímané ako periférné zariadenia

9.5. Načrtnite princíp snímania a zápisu údajov na CD a DVD nosičoch – 10%

- CD, DVD optický disk φ12cm (φ8cm malý formát)
- Čítanie:
 - spočíva v bodových zmenách odrazivosti média
 - reflexná plocha CD/DVD je osvietená laserom a odrazené svetlo je interpretované ako 1/0
 - Pri odraze svetla sa číta 1, pri pohltení laseru 0
- Zápis:
 - O CDR, DVDR, BDR R -> Recordable
 - zapisuje sa laserom, vypaľujúcim tenkú vrstvu hliníka na reflexnú vrstvu CD a DVD
 - o pri vyššej intenzite lúča sa zapíše 0, pri nižšej 1

9.6. Načrtnite princíp virtuálnej pamäte – 10%

- Využíva sa pri preplnení RAM
- Využíva miesto externého úložiska SDD, HDD
- Vymieňame nepoužívané informácie za potrebné swapovanie
- Spôsoby realizácie virtuálnej pamäti:
 - Segmentovanie
 - o stránkovanie
- Výhody:
- 1. Multitasking viac miesta viac programov

- 2. Multiusering viac používateľov v rovnakom čase
- Nevýhody:
 - externé úložiská sú pomalšie ako RAM

9.7. Vysvetlite princíp Cache pamäte – 10%

- Medzi CPU a RAM (operačná pamäť)
- Rýchlosť -> Cache > RAM
- Kapacita -> Cache < RAM
- Vyrovnáva rýchlosť medzi procesorom a hl. pamäťou
- 2 spôsoby prístupu:
 - o FIFO
 - o LRU Least Recently Used
- Zápis do cache môže byť:
 - 1. Write-through
 - Zapisujeme do cache aj do operačnej pamäte naraz
 - Pomalý zápis
 - Jednoduchšia implementácia
 - 2. Write-back
 - Zápis do operačnej pamäte pred prepísaním
 - Prepisuje len vybraté/zmenené údaje -> rýchlejšie
 - Zložitejšia implementácia

9.8. Navrhnite prostredníctvom príkazu JOIN prepojenie 2 a viac tabuliek s využitím v praxi – 20%

Doplniť

9.9. Charakterizujte jednotlivé typy štýlov jazyka CSS – 10%

- Inline
 - o použijeme atribút style priamo v elemente jazyka HTML
 - o mení parametre iba jedného konkrétneho elementu

```
<h1 style="color:blue;">A Blue Heading</h1>
A red paragraph.
```

Internal

- píše sa v hlavičke HTML súboru pomocou elementu <style>
- slúži iba pre jeden konkrétny súbor
- pomocou selektorov v ňom môžeme definovať štýl pre viacero elementov

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

External

- o píše sa v osobitnom súbore
- o dá sa použiť vo viacerých HTML súboroch
- o do hlavičky HTML súboru sa zadáva odkaz na CSS súbor

```
<!DOCTYPE html>
   <html>
     <head>
       <link rel="stylesheet" href="styles.css">
     </head>
     <body>
       <h1>This is blue a heading</h1>
       This is a red paragraph.
       This paragraph is red too.
     </body>
   </html>
0
   body {
     background-color: powderblue;
   h1 {
     color: blue;
   p {
     color: red;
```

10. PROGRAMOVÉ PROSTRIEDKY PC

10.1. Vysvetlite rozdiely medzi programovými prostriedkami počítačov – 10%

- Systémový software pre správu a chod systému
 - o firmware softvér v hardvéru (BIOS, I/O zariadenia)
 - o jadro OS (kernel)
 - o operačný systém (OS) spravuje PC, vytvára prostredie pre programy
 - pomocné systémové nástroje na správu OS (formátovanie diskov, nastavovanie oprávnení, rôzne utility, démoni)
- Aplikačný software pre užívateľa
 - kancelárske balíky textový editor (Word), tabuľkový procesor (Excel), prezentačný program (PowerPoint)
 - grafické programy vektorový grafický editor (Zoner Callisto, CorelDraw), bitmapový grafický editor (Gimp, Photoshop)
 - vývojové nástroje vývojové prostredie, kompilátor
 - o zábavný software PC hry, prehrávače zvuku, videa, ...
- Podľa finančnej dostupnosti
 - o Freeware zadarmo
 - Shareware voľne šíriteľný demá aplikácií
 - Komerčný softvér
- Z hľadiska bezpečnosti
 - o antispyware, malware, ransomware, spyware, adware

10.2. Charakterizujte OS Windows - 20%

- Closed-source licencia, predávaný ako OEM (1 PC), FPP (prenosná)
- Inštalácia vyžaduje Microsoft účet
- Využívaný primárne na desktop zariadeniach
- Spravovaný Microsoftom
- Verzie sú vydávané postupne
- Podporuje väčšinu užívateľských aplikácií
- Zameraný na GUI konfiguračné aplikácie, nastavenia, ...
- Využíva CMD (command line), alebo novší PS (powershell)
- Jadro: Windows NT kernel
- Súborové systémy:
 - FAT32 (File Allocation Table 32) disková tabuľka pre 32 bit systémy a malé zariadenia (USB Flash)
 - NFTS (New Technology File System) disková tabuľka pre servery a viacerých užívateľov – veľkokapacitné zariadenia
 - ExFAT (Extended File Allocation Table) pre prenosné médiá, ktorých kapacita neustále rastie

10.3. Charakterizujte OS Linux – 20%

- Založený na OS UNIX
- Open-source licencia, má veľa distribúcií
- Nevyžaduje žiadny online účet na prihlásenie
- Využitie primárne na serveroch
- Spravovaný Linux komunitou
- Verzie jadra sú vydávané postupne, distribúcie sú tvorené Linux komunitou nezávisle
- Slabá podpora užívateľských aplikácií
- Zameraný viac na terminál konfigurácie, ...

- Využíva Terminál s rôznymi prostriedkami založenými na POSIX štandarde (bash, sh, zsh, fish)
- Jadro: linux
- Najznámejšie distribúcie: Debian, Ubuntu, Mint, Arch Linux, Manjoro, Fedora
- Súborové systémy
 - o EXT4
 - o BFTS
 - o ZFS

10.4. Definujte algoritmus a spôsoby jeho zápisu – 10%

- Definícia
 - o generalizované riešenie problému
 - konečný postup príkazov
 - o premieňa vstupné údaje na výstupné
- Vlastnosti
 - o rezultatívnosť končí po určitom počte krokov
 - o determinovanosť kroky sú jednoznačne určené
 - o hromadnosť všeobecné riešenie
 - efektívnosť optimalizovaný
 - vstup a výstup niečo vložím niečo dostanem
- Spôsob zápisu
 - slovne recept na koláč
 - graficky názorný a jednoduchý, schematické značky
 - o programaticky pomocou syntax-u daného jazyka (Java, C, C++, C#, ..)

10.5. Porovnajte vlastnosti servera a desktopu – 10%

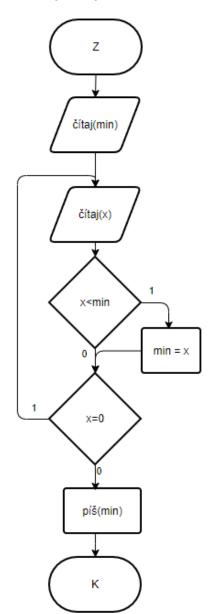
- Server
 - bez grafického a zvukového rozhrania
 - Spoľahlivý beh 24 hodín
 - Záložné zdroje
 - o Delenie
 - Herný, dátový, webový, proxy, databázový, emailový, tlačiarenský, DNS
 - spravuje všetky sieťové zdroje
 - špecializovaný
 - Iba jeden typ úloh
 - Špecializovaný hardvér, vymeniteľný za chodu
 - Špecializované chladenie
 - RAM s ECC (Error Checking & Correcting)
 - o najväčší rozdiel je v konfigurácií
 - o obmedzený rozsah služieb pre veľký počet užívateľov
- Desktop
 - Univerzálny pre užívateľov
 - Pre malý počet užívateľov
 - Grafické a zvukové rozhranie
 - Užívateľské programy (kancelárske, grafické, multimediálne, videohry)

10.6. Vysvetlite rozdiely medzi stroj. kódom, jazykom symbolických inštrukcií a vyššími programovacími jazykmi – 10%

- Strojový kód
 - o pre človeka je ťažko zrozumiteľný
 - postupnosť 0 a 1 písaný v bitoch

- o riadiaca jednotka počítača dokáže interpretovať (dekódovať a vykonať) len inštrukcie v strojovom kóde
- špecifický pre daný procesor strojovo orientovaný
- Jazyk symbolických inštrukcií
 - o pre človeka zrozumiteľnejší ako strojový kód
 - o každý strojový príkaz má pridelenú inštrukciu MOV (move), ADD (súčet)
 - Assembler program prekladajúci JIS na strojový kód
- Vyššie programovacie jazyky
 - Zrozumiteľné človeku
 - Kompilované (C, C++, COBOL)
 - Sú prekladané do strojového kódu kompilátorom
 - Kompilátor prekladá celý program
 - o Interpretované JavaScript, Perl, PHP, Python
 - Prekladané do strojového kódu za behu programu

10.7. Nakreslite vývojový diagram pre vyhľadanie najmenšieho čísla z desiatich čísiel uložených v pamäti – 10%

10.8. Napíšte program podľa vývojového diagramu v jazyku C – 10%

```
#include <stdio.h>

int main() {
    int min, x;
    printf("Po kazdej hodnote stlac enter, na ukoncenie zadaj 0\n");
    scanf("\n%d", &min);
    do {
        scanf("\n%d", &x);
        if (x < min)min = x;
    } while (x != 0);
    printf("najmensie je %d", min);
    return 0;
}</pre>
```

11. BEZDRÔTOVÁ KOMUNIKÁCIA

11.1. Zhodnoťte význam bezdrôtových komunikačných prostriedkov – 5%

- Zjednodušujú prístup ku sieti
- Bezdrôtové siete šetria miesto a náklady spojené s kabelážou
- Komfort, voľnosť, flexibilita -> produktivita, efektivita
- Rádiové, mikrovlnné, alebo infračervené vlnenie
- Wi-fi, Bluetooth, GSM, LTE
- Smartfón, tablet, laptop

11.2. Analyzujte rozdiely medzi topológiami bezdrôtových sietí – 15%

- Ad hoc (Peer-to-peer)
 - Vzájomná komunikácia medzi zariadeniami
 - Access Point nie je potrebný
 - o nemá žiadny centrálny/ústredný bod
 - o zariadenia musia byť vo vzájomnom dosahu
 - takéto riešenie sa vytvára dočasne, pre konkrétny účel (výstavy, expozície, ..)
 - nemá predpovedateľnú veľkosť
 - o každé riadenie môže mať iný (heterogénna sieť) alebo (homogénna sieť) rovnaký OS
 - Nevýhoda: každá stanica musí udržiavať spojenie so všetkými ostatnými stanicami
- Infraštruktúrna sieť
 - hviezdicová topológia
 - k vytvoreniu je potrebný Access Point (AP)
 - Sprostredkováva komunikáciu medzi jednotlivými stanicami
 - Tvorí gateway pre prístup na internet
 - Prepája koncové zariadenia so zvyškom LAN siete
 - Musí mať nastavený channel (v prípade viac AP sa nesmú ich prenosové kanály pretínať)
 - Musí mať nastavené SSID
 - V tomto zapojení, koncové stanice nemusia mať vzájomnú dosiahnuteľnosť
 - Výhoda: jednoduchšia konfigurácia stačí správne nastaviť len AP

11.3. Načrtnite komponenty bezdrôtových sietí – 10%

- Sieťová karta počítača (NIC)
 - komunikuje s prístupovým bodom
 - o musí podporovať wireless technológie
 - musí mať prijímač/vysielač
 - musí byť v dosahu AP
- Bezdrôtový prístupový bod (AP)
 - o prenáša dáta medzi drôtovou sieťou a bezdrôtovými klientmi
 - o fyzické napájanie + fyzické pripojenie do LAN siete
 - o PoE power over ethernet
 - o musí mať pridelenú IP adresu
- Ethernetový/Optický kábel (na prip. AP do zvyšku siete)
- Konektory

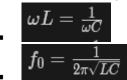
11.4. Popíšte prístupové metódy bezdrôtových sietí

- CSMA/CA
 - o Carrier Sense Multiple Access with Collision Avoidance
 - každý uzol/zariadenie musí informovať ostatné uzly, o tom, že chce vysielať

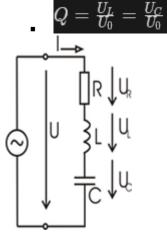
- o komunikácia s AP začne až po pridelení prístupu
- toto opatrenie zabráni kolíziám, pretože všetky zariadenia vedia o vysielaní skôr, než k nemu príde
- využitie v bezdrôtových sieťach, pretože účastníci bezdrôtového prenosu nie sú schopní zároveň vysielať aj prijímať

11.5. Porovnajte sériový a paralelný rezonančný obvod - 20%

- Sériový RLC
 - Paralelná rezonancia napätí
 - \circ obvod sa dostáva do rezonancie pokiaľ sa $U_L = U_C o X_L = X_C$
 - L a C sú frekvenčne závislé súčiastky
 - $_{\circ}$ s narastajúcou frekvenciu rastie X_L a klesá X_C
 - o rezonancia nastáva len pri jednej frekvencií

- o impedancia Z je najmenšia a rovná sa R
- o obvodom rečie najväčší prúd
- o využíva sa v anténach, rádiotechnike, preľadovacích obvodoch
- o vlastnosti rezoznančného obvodu udáva činiteľ akosti Q
 - Q je pomer napätia na reaktančnej zložke a napätia na celom obvode

Paralelný RLC

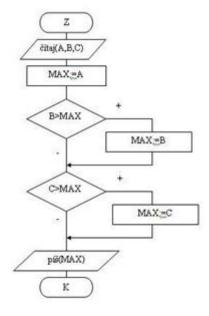
0

- o paralelná rezonancia prúdov
- ak odpojíme zdroj a činný odpor by bol zanedbateľný, obvod by vytváral neutíchajúce kmity

$$f_0=rac{\sqrt{rac{1}{LC}-rac{R^2}{L^2}}}{2\pi}$$

o v skutočnosti budú kmity postupne utíchať

11.6. Nakreslite vývojový diagram na nájdenie najväčšieho čísla z troch rôznych zadaných vstupných hodnôt – 10%

11.7. Charakterizujte základnú kostru značkovacieho jazyka HTML – 10%

```
Charakterizujte základnú kostru jazyka HTML
<!DOCTYPE html> // Informácia pre web browser, v akej verzii HTML je stránka napísaná
<html>
                 // Začiatok HTML dokumentu
                 // Hlavička obsahuje titul, rôzne ďalšie meta tagy (charset, name - autor, popis, kľúčové slová...)
<head>
 <title>Titul </title>
 <meta charset="UTF-8">
 <meta name="description" content="Free Web tutorials">
 <meta name="keywords" content="HTML,CSS,XML,JavaScript">
 <meta name="author" content="Hege Refsnes">
</head>
                                                                                   I=
<body>
                  // Telo, ktoré obsahuje obsah stranky
</body>
</html>
                 // Koniec HTML dokumentu
```

11.8. Charakterizujte elektronický platobný styk a elektronické peniaze – 15%

• Doplniť

12. DATABÁZOVÉ SYSTÉMY A PROGRAMOVANIE

12.1. Vysvetlite na príklade pojmy tabuľka a relácie medzi tabuľkami – 15%

- Tabuľka
 - o prehľadne usporiadaný, prípadne graficky členený zoznam; prehľadný súpis hodnôt
- Relácie medzi tabuľkami
 - v MySQL môžeme vytvoriť ľubovoľný počet databáz a ľubovoľný počet tabuliek
 - O Databáza -> najvyššia štruktúrna jednotka zdržujúca tabuľky naplnené dátami
- Relácia
 - vzťah medzi tabuľkami
 - 1:1 -> 1 údaj tabuľky odpovedá 1 údaju v druhej
 - Keď väčšina hodnôt = NULL, občasne ukladáme do inej tabuľky -> šetríme miestom napr. preferencia nastavenia farby pozadia
 - Oddelenie prístupu k údajom
 - 1:n -> 1 údaj tabuľky odpovedá viacerým hodnotám v tabuľkách
 - Najčastejšie využívaná
 - Mesto a číselník ulíc
 - n:m -> viac údajov priradíme k viacerým údajom
 - využívajú spojovníky -> tabuľky s hodnotami ktoré spájame
 - knihy a žánre -> jedna kniha patrí do viac žánrov a jeden žáner obsahuje veľa kníh
 - študenti a predmety -> študent chodí na rôzne hodiny a na každú hodinu chodí viac žiakov

Students Table

Student ID	First Name	Last Name
AJ1234	Alice	Johnson
IH2345	Irene	Hirai
SV3456	Srinivas	Vij

Junction Table

Student ID	Class ID	Student/Class ID	Final Grade
AJ1234	BIO101	AJ1234/BIO101	
AJ1234	MAT201	AJ1234/MAT201	
SV3456	MAT201	SV3456/MAT201	
SV3456	ENG201	SV3456/ENG201	
LH2345	BIO101	LH2345/BIO101	
LH2345	MAT201	LH2345/MAT201	
LH2345	ENG201	LH2345/ENG201	

Classes Table

Class ID Class Name		Classroom	
BIO101	Beginning Biology	A123	
MAT201	Intermediate Math	B124	
ENG201	Intermediate English	B234	

12.2. Uveďte spôsob prepojenia databázy MySQL s prostredím PHP – 5%

```
<?php
$servername = "sq15.webzdarma.cz";
$username = "dvalnicek2022827";
$password = "360871FTD03.d&7d6,KJ";
$dbname = "dvalnicek2022827";
// Check connection
global $conn;
$conn = new mysqli($servername, $username, $password, $dbname);
if ($conn->connect_error) {
    debug($conn->connect_error);
    die("Connection failed: " . $conn->connect_error);
}
//vložíme do súboru include.php
//na každej stránke kde využívame databázu zavoláme:
require_once "include.php"
?>
```

- 12.3. Vysvetlite spôsob výberu údajov z databázy MySQL do prostredia jazyka PHP 15%
 - Doplniť
- 12.4. Charakterizujte syntax príkazu jazyka SQL pre výber, vloženie, aktualizáciu a vymazanie údajov z tabuľky 15%

```
//Vyber
SELECT <stlpce> FROM <nazov tabulky> WHERE <podmienka>
//Vlozenie riadka
INSERT INTO <nazov tabulky> (<nazvy stlpcov>) VALUES(<hodnoty>)
//akutalizacia riadka
UPDATE <nazov tabulky> SET <nazov stlpca> = <hodnota> WHERE <podmienka>
//vymazanie riadka
DELETE FROM <nazov tabulky> WHERE <podmienka>
```

- 12.5. Popíšte syntax cyklov v jazyku C 10%
 - Doplniť
- 12.6. Vysvetlite na príklade v jazyku C spracovanie prvkov jednorozmerného a viacrozmerného poľa 10%
 - Doplniť
- 12.7. Navrhnite classful IP adresný plán pre inštitúciu s 30 oddeleniami, v každom oddelení má byť max. 500 pracovných počítačových staníc s privátnou IP adresou triedy A 30%
 - Doplniť

INFORMAČNÉ SYSTÉMY A GSM **13.**

13.1. Charakterizujte informačný systém – 10%

- Systém zabezpečujúci
 - zber -> terminál, senzor
 - prenos -> informačná sieť
 - úschova -> databáza
 - spracovanie dát -> program
 - prezentáciu dát -> tabuľky, grafy
- Môže mať rôzne formy
 - o kartotéka -> lekár
 - webová stránka -> e-shop
 - aplikácia -> účtovnícky softvér

13.2. Popíšte životný cyklus vývoja informačného systému – 20%

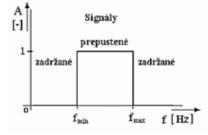
- Špecifikácia požiadaviek a plánovanie IS
 - formulácia požiadaviek
 - analýza východiska -> aby by to bolo
 - existujúci stav -> aké to je teraz
- Definičná štúdia -> rozdelenie projektu na menšie časti
- Návrh systému -> definícia funkcií systému s prihliadnutím na softvér a hardvér
- Implementácia a zavádzanie -> realizácia IS
 - implementácia modulov IS
 - testovanie funkčnosti
 - cieľ -> uviesť IS do prevádzky
- Prevádzka a údržba -> rutinná údržba v prevádzke
 - priebežné aktualizácie, na vylepšenia a opravu chýb
 - väčšinou platená periodicky
 - zabezpečujeme aby systém vyhovoval organizácií a užívateľom
- Musí byť vytvorený načas v rámci plánovaných finančných nákladov
- Mal by obsahovať dobrú dokumentáciu a ľahko upraviteľný dizajn

13.3. Popíšte jednotlivé časti nakreslenej blokovej schémy GSM – 30%

Doplniť

13.4. Analyzujte pasívne elektrické filtre z hľadiska frekvenčnej charakteristiky –

- Filtrujú žiadaný signál zo vstupného signálu podľa frekvenčných vlastností
- Mali by mať čo najvyšší útlm -> čo najmenej nežiadaných signálov
- RLC súčiastky
- Ideálny filter -> prepúšťa presne iba tie hodnoty ktoré chcem, v skutočnosti to nejde

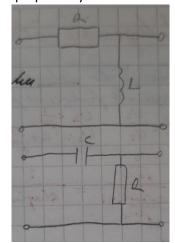
- Dolnopriepustný filter -> RC, LR integračný
 - prepúšťa nižšie frekvencie ako $f_{max}/$

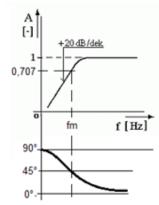
SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

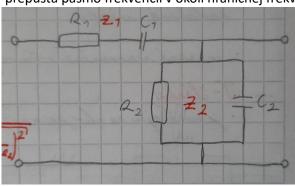
- Hornopriepustný filter -> CR, LR derivačný
 - o prepúšťa vyššie frekvencie ako je hraničná frekvencia

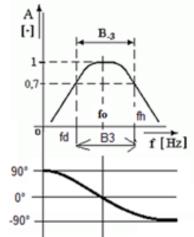
0

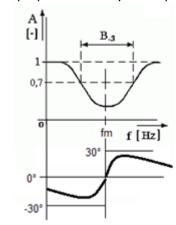
- Pásmová priepusť -> rezonančný obvod, Wienov článok
 - \circ prepúšťa pásmo frekvencií v okolí hraničnej frekvencie ohraničenou f_{min} a f_{max}

0

- Pásmová zádrž -> T článok
 - \circ prepúšťa hodnoty mimo pásma ohraničeného f_{min} a f_{max}

13.5. Charakterizujte význam Matlabu ako simulačného softvéru so zameraním sa na postup pri tvorbe simulácií – 20%

- Umožňuje vytvoriť simulácie a rôzne typy grafov koláčový, stĺpcový...
- Schopný vykresliť 2D a 3D grafy funkcií, implementovať algoritmy, analyzovať a prezentovať dáta
- Zjednodušuje postup pri tvorbe a zmeny vďaka svojmu GUI
- Šetrí čas, peniaze a materiál
- Široké možnosti pre tvorbu simulácií obsahuje veľkú knižnicu údajov a zariadení
- Postup pri simulácií:
 - Spustiť simulink v Matlabe, vytvoríme si nový simulačný projekt
 - Z knižnice blokov vložíme bloky (konštanty, integrátor, násobič..)
 - Z blokov zostavíme schému a nastavíme hodnoty
 - Spustíme simuláciu
 - Dvojklikom na osciloskop vidíme výsledok simulácie graf

13.6. Charakterizujte jazyk PHP – 5%

- PHP -> ? Hypertext Preprocessor
- Vyšší programovací jazyk
- Klient-server aplikácie
- Syntax podobný C
- Dynamické premenné

13.7. Poukážte na príkladoch spôsoby definovania premenných v jazyku PHP – 5%

- Premenné sú dynamické -> dátový typ je nastavený podľa typu hodnoty
- Definujeme ich pomocou znaku \$

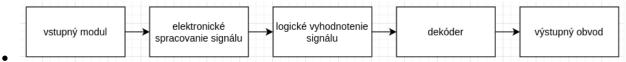
```
<?php
$premenna = 4;
$premenna = 'slovo';
?>
```

14. TERMINÁLY A ČIAROVÉ KÓDY

14.1. Popíšte konštrukciu čiarových kódov s podmienkou pre prečítanie čiarového kódu – 25%

Doplniť

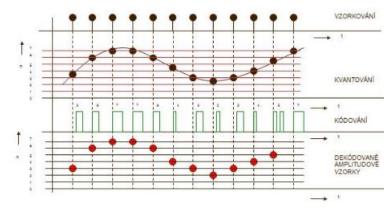
14.2. Navrhnite blokovú schému snímača čiarového kódu s popisom existujúcich modulov – 25%

- 1. Vstupný modul -> laserová pištoľ, ručný skener
 - snímacie zariadenia spracovávajú viditeľné a infračervené svetlo na elektrický signál
 - o priamy alebo nepriamy kontakt s čiarovým kódom

 $\frac{odrazPozadia-odrazCiary}{odrazPozdia}>=0.7$

- o podmienka prečítania kódu
- 2. Elektronické spracovanie signálov vzorkovanie
 - o paralelný A/D prevodník
 - zo spojitého (analógového) signálu sa vyberie určité množstvo vzoriek, ktoré sa budú spracovávať
 - vodorovná os sa rozdelí na rovnomerné úseky podľa vzorkovacej frekvencie a v každom sa vyberie 1 vzorka

- 3. Logické vyhodnotenie signálu -> kvantovanie, kódovanie
 - Kvantovanie -> vyznačenie vzoriek na vertikálnej osi do hladín
 - Počet kvantizačných úrovní -> mocnina čísla 2, výsledok bude digitálny
 - Kódovanie -> premena kvantovaných bodov na digitálny signál
 - Zaokrúhlenie vzoriek na celé hodnoty -> digitálny signál
 - Vzorka nadobudne hodnotu podľa kvantizačnej hladiny do ktorej padne
- 4. Dekóder -> zariadenie ktoré spracuje informáciu
- 5. Výstupný modul -> monitor, tlačiareň

14.3. Charakterizujte prostredie PHPmyAdmin – 10%

Doplniť

14.4. Vysvetlite funkciu prerušovacieho systému mikropočítača ARM Cortex-M – 15%

Doplniť

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

14.5. Popíšte spôsoby spracovania požiadaviek na prerušenie v mikropočítači ARM Cortex-M – 20%

• Doplniť

14.6. Popíšte prostredie programu ELPROCAD z hľadiska jeho použitia v praxi – 5%

• Doplniť

15. POČÍTAČOVÉ VÍRUSY A NGN

15.1. Popíšte existujúce počítačové vírusy a spôsoby ochrany pred počítačovými vírusmi – 20%

- Program, ktorý je schopný klonovať samého seba a vložiť sa do iných programov -> samostatné šírenie
- Pri šírení infikovaného súboru sa šíri aj vírus
- Aktivácia vírusu -> spustením nakazeného programu, dátum, počet štartov programu
- Spôsob šírenia -> minulosť: diskety a CD; dnes: sieť
- Zdroje nákazy:
 - programy z nevhodných zdrojov
 - o hackerské stránky s generátormi, shareware (demo program)
 - e-maily od neznámych osôb
 - makrovírusy v exceli
- Typy vírusov a škodlivých programov:
 - Malware (malicious software)
 - Široké označenie škodlivého softvéru
 - Vírusy, červy a trójske kone, ale aj spyware, adware, dialery a pod.
 - Spyware -> sleduje užívateľov
 - Sleduje užívateľa a informácie odosiela internetom bez jeho veodmia
 - "štatistické" údaje (prehľad navštívených stránok, nainštalovaných programov)
 - Väčšinou sa používa na cielenú reklamu
 - Nikto však nedokáže zaručiť, že informácie nemôžu byť zneužité
 - Adware -> pop-up reklamy na internete
 - Program, ktorý znepríjemňuje prácu počítačovou reklamou
 - Časť býva sprevádzaná EULA (End User License Agreement) otravne potvrdenie na každej stránke
 - Často nechcená súčasť produktov
 - O Červ / Worm -> vkladá sa medzi súbory spúšťané pri štarte PC
 - Môže ovládnuť PC
 - Skenuje PC a sieť na šírenie
 - O Makrovírus -> nebezpečné makrá v office dokumentoch
 - Trojský kôň -> pripája sa k užitočným programom
 - Užívateľ spúšťa program bez vedomia o jeho skrytých funkciách
 - Neschopný samostatného šírenia, rozširovaný užívateľmi, ktorí ho medzi sebou kopírujú

15.2. Charakterizujte základné požiadavky na bezpečnosť informačného systému – 20%

Doplniť

15.3. Vysvetlite na blokovej schéme architektúru a služby NGN – 20%

Doplniť

15.4. Uveďte príklady dodržiavania bezpečnostných pravidiel na serveroch – 10%

- Cieľ -> zaručiť ochranu údajov užívateľov a neustály chod našich služieb
- Čo nie je povolené, musí byť zakázané -> je ťažké uvedomiť si ako sa dajú veci zneužiť
- Nastaviť aplikáciám iba toľko práv koľko potrebujú

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

- Čo najdlhšie heslá, rôzne znaky (veľké, malé, čísla) -> zvyšovanie možného počtu kombinácií na uhádnutie
- Používateľ a admin -> rozdielne heslá
- Používateľov treba poučiť -> ľudia si dosť často neuvedomujú čo robia
- Vždy potrebujeme viac prostriedkov ochrany -> ľahšie nájsť jednu chybu ako dve
- Klimatizovaná serverovňa, suchá, bez okien, stabilný prívod elektriny, náhradné zdroje -> najľahšie je útočiť pri chaose
- Servery by mali mať kvalitné súčiastky menej výpadkov
- Softvér aktualizovať -> bezpečnostné opravy
- Dáta zálohovať
- Záložné servery
- Nechránime iba hranicu medzi sieťami ale aj sieť z vnútra -> 80% útokov prichádza z vnútra siete

15.5. Navrhnite v jazyku PHP a databázového systému MySQL programový modul na generovanie dvojúrovňového menu – 20%

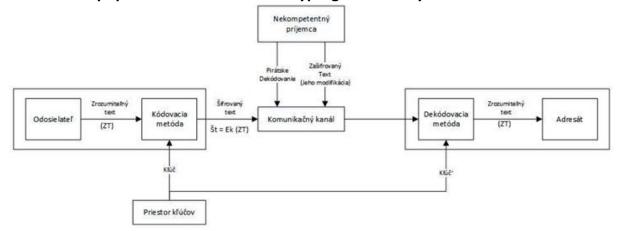
• Doplniť

15.6. Charakterizujte spôsoby prenosu údajov medzi starou a novou databázou – 10%

• Doplniť

16. ŠIFROVANIE V INFORMAČNÝCH SYSTÉMOCH

16.1. Nakreslite s popisom blokovú schému kryptografického systému – 15%

- Odosielateľ napíše zrozumiteľnou rečou text pre adresáta
- Pomocou kódovacej metódy a šifrovacieho kľúča zašifrujeme
- Pošleme komunikačným kanálom k adresátovi
- Pomocou dešifrovacieho kľúča správu dešifrujeme a zobrazíme pôvodnú správu adresátovi
- Správa môže byť odchytená nekompetentným príjemcom -> nebude zrozumiteľná

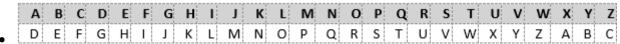
16.2. Popíšte stručne rozdelenie šifier – 5%

- Podľa počtu abecied
 - Monoalfabetické šifrovanie
 - 1 abeceda
 - Predstaviteľ Cézarova šifra
 - Polyalfabetické šifrovanie
 - 2 a viac abecied
 - Predstaviteľ Vigenerova šifra
- Podľa počtu kľúčov
 - Symetrická šifra -> jeden kľúč na šifrovanie/dešifrovanie
 - Asymetrická šifra -> 2 kľúče
 - Verejný -> šírený verejne
 - Súkromný -> tajný
 - Najznámejším algoritmom je RSA
- Z hľadiska spôsobu prenosu šifry sa delia na
 - Prúdové šifry -> posielanie znaku bit po bite
 - Výhoda: nízka chybovosť
 - Nevýhoda: sú pomalé
 - Celý proces sa vykonáva krok po kroku
 - Je na nich založený princíp sériového prenosu
 - Blokové šifry -> posielajú dáta po blokoch, viac znakov
 - Rýchle
 - Väčšia chybovosť
 - Je na nich založený princíp paralelného prenosu v minulosti slúžil na posielanie dát do tlačiarne

16.3. Vysvetlite na príklade spôsob šifrovania pomocou Cézarovej šifry – 15%

- Substitučná, mono-alfabetická šifra
- Patrí medzi najznámejšie a najstaršie šifrovacie systémy

- Kľúč s určitou hodnotou -> veľkosť posunu
- Každé písmeno správy posunieme o n pozícií ďalej v abecede -> n [1 dĺžka abecedy]
- n=3 adlerka -> dgohund

16.4. Vysvetlite na príklade spôsob šifrovania pomocou Vigenerovej šifry – 15%

- Symetrická, poly-alfabetická substitučná šifra
- Šifruje text pomocou rôznych Caesarových šifier v závislosti na písmenách kľúča
- Kľúč nesmie poznať 3. strana
- Príklad:
 - Kľúč rozšírime o dĺžku správy -> kľúč IDK, správa NEVIEM -> kľúč IDKIDK
 - O Vo štvorci na jednej osi hľadáme znaky správy a na druhej znaky hesla
 - Tam kde sa spoja bude zašifrovaný znak
 - Pri dešifrovaní si na jednej osi nájdeme znak kľúča a v tabuľke nájdeme šifrovaný znak ku ktorému priradíme pôvodný znak

16.5. Charakterizujte základné funkcie informačného systému – 20%

- Získavanie informácií -> terminál, senzory
- Ukladanie do optimalizovaných dátových štruktúr, rýchly výber -> riadená báza dát
- Prenos dát -> sieť
- Prezentácia dát vhodným spôsobom -> tabuľky, grafy, text, ...
- Spracovanie dát algoritmicky
- Základné funkcie ľubovoľného IS (časti vyššieho riadiaceho systému):
 - získavanie (aktivizácia) -> aktuálne informácie o riadenom systéme
 - transformácia (spracovanie) získaných informácií
 - úschova informácií
 - o prezentácia informácií užívateľovi IS

16.6. Navrhnite jednoduché počítadlo pomocou príkazov jazyka PHP a využitím databázového systému MySQL – 25%

```
<?php
session_start();
$counter = file_get_contents("counter.txt");

if (empty($_SESSION["added"])) {
         ++$counter;
         file_put_contents("counter.txt",$counter);
         $_SESSION["added"] = true;
         echo "Pocet++";
} else {
        echo "Vitaj späť!";
}

echo "<h1>" . $counter . "</h1>";
}
```

16.7. Vysvetlite význam technickej normalizácie – 5%

- Ciele -> zabezpečenie, stanovenie a regulovanie najvhodnejších riešení pre repetetívne technické úkony
- Zjednodušenie, zjednotenie a zhospodárnenie konštrukcie a výroby
- Plynulá sériová a hromadná výroba
- Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
- Využíva osvedčené technické riešenia
- Medzinárodná špecializácia, koordinácia a vedecko-technická spolupráca
- Uplatňuje sa prostredníctvom technických noriem
- Normy vydáva -> Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, odbor technickej normalizácie

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

17. MVC MODEL

- 17.1. Porovnajte programovanie jednoduchého PHP a MVC modelu 25%
 - Doplniť
- 17.2. Uveďte príklad na controller, model a viewscript v MVC 20%
 - Doplniť
- 17.3. Popíšte informačnú a počítačovú bezpečnosť 15%
 - Doplniť
- 17.4. Napíšte pod OS LINUX skript "oblubeneFarby", za nasledovných podmienok:
 - Zadávanie 2 obľúbených farieb ako vstup užívateľa z klávesnice,
 - Vypísanie zadaných farieb na obrazovku 15%
 - Doplniť
- 17.5. Použite IP protokol na vysvetlenie sieťovej vrstvy 15%
 - Doplniť
- 17.6. Charakterizujte bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci s počítačom 10%
 - Doplniť

18. TVORBA WEB APLIKÁCIÍ

18.1. Popíšte proces grafického návrhu pre webovskú aplikáciu – 10%

- Dôležitý je prvý dojem
- Prehľadný a štruktúrovaný
- Jednoduchý a dobrý farebný design
- 1. Základný návrh aplikácie (schéma)
- 2. Rozkreslenie jednotlivých častí (graf. programy ako Corel, Adobe Illustrator, Photoshop, Dreamweaver, XD, ..)
- 3. Výber farebnej palety
 - aplikácia musí mať nejaký typ hlavnej navigácie po podstránkach (hore / naboku)
 a subnavigácie po podstránkach stránok
 - o pätička (autor, kontakt, detaily)

18.2. Popíšte proces návrhu databázy pre webovskú aplikáciu – 20%

- DB musí obsahovať kvalitne organizované tabuľky (prehľadné, dobre pomenované)
- Vytvorenie číselníkov pre jednotlivé početné atribúty a relácie medzi tabuľkami
- Zadefinovanie ID, primary-key, auto-increment, kódovanie, dátové typy a obmedzenia
- Nakresliť si schému databázy
- Postup výstavby (pomôcka AKLFINOP)
 - 1. Analýza požiadaviek užívateľov
 - Treba si rozmyslieť, zistiť, aké funkcie bude web poskytovať
 - 2. Návrh konceptuálnej schémy databázy
 - Prvotný návrh, ako by mohla DB vyzerať
 - 3. Návrh logickej štruktúry databázy
 - Vychádza z konceptuálnej schémy
 - 4. Návrh fyzického interného modelu databázy
 - Návrh toho, ako budú samotné tabuľky vyzerať, ako budú fungovať
 - Treba brať ohľad na nároky na pamäť a rýchlosť systému
 - 5. Implementácia databázy
 - Samotná inštalácia databázy, definovanie tabuliek a vzťahov
 - 6. Prvotné naplnenie databázy
 - Môže byť realizované postupným napĺňaním prázdnej DB, importovaním už existujúcich dát alebo špeciálnym zberom dát v prípade, že dáta ešte neboli zozbierané
 - 7. Overenie funkcie databázy
 - O Uistenie sa, že všetko funguje a že DB bola navrhnutá správne
 - 8. Prevádzkovanie IS a jeho ďalší rozvoj
 - Na záver je nutné sledovať, či sa časom neobjavujú chyby a rozširovať DB na základe nových požiadaviek užívateľov

18.3. Popíšte proces návrhu klientskeho rozhrania – 15%

- Frontend
 - o rozhranie, s ktorým pracuje užívateľ
 - 1. Header
 - Logo / meno
 - Navigácia
 - Odkazy na prihlasovanie
 - 2. Content
 - Obsah jednotlivých stránok
 - Intuitívne a logicky rozdelený

- Mení sa podľa toho, kde sa užívateľ nachádza
- 3. Footer
 - Kredit autorovi
 - Kontakty
 - Ostatné detaily
- Užívateľ pred prihlásením
 - musí sa vedieť ľahko zaregistrovať
 - Obmedzenia (meno, email použitý, vulgarizmy, nevyplnené údaje)
 - po registrácií klient obdrží aktivačný email -> po aktivácií je presmerovaný na stránku už ako prihlásený užívateľ
- Užívateľ po prihlásení
 - musí mať prístup ku svojmu profilu
 - vie používať funkcie aplikácie (tie, ktoré sú mu dostupné)

18.4. Popíšte proces návrhu administrátorského rozhrania – 15%

- Admin rozhranie slúži na spravovanie aplikácie a prevádzku celého systému
- Musí byť zabezpečený
- Admin musí mať práva prístupu a úpravy všetkého v systéme
- Musí obsahovať ochranu pred neúmyselným vymazaním
- Prihlasovanie admina by malo byť rovnaké ako prihlasovanie užívateľa, ale systém rozozná, akú rolu má prihlasovaný človek a podľa toho ukáže cielený obsah
- Základné vlastnosti
 - o spravovanie obsahu (články, fotky, videá, menu), vytváranie, úprava, mazanie
 - správa užívateľov (vytváranie, úprava, mazanie)
 - štatistiky, blokovanie, ...

18.5. Navrhnite v jazyku PHP a databázového systému MySQL programový modul CHAT – 20%

Doplniť

18.6. Popíšte proces vytvárania relácií v prostredí Microsoft Access – 10%

• Doplniť

18.7. Uveďte rozdelenie platobných kariet a ich jednotlivé možnosti použitia – 10%

- Platobný prostriedok bezhotovostného platobného styku
- Umožňuje majiteľovi vyberať hotovosť, uhrádzať platby za tovary a služby aj cez internet
- Platobná karta je štandardizovaná (veľkosť a tvar, magnetický kód / čip, materiál)
- Vydavateľom je banka alebo iná finančná inštitúcia
- Rozdeľujeme ich podľa
 - Využívaných peňažných prostriedkov
 - Kreditné
 - Debetné
 - Preplatené
 - o Teritoriálneho použitia
 - Domáce platobné
 - Medzinárodné
 - Použitej technológie
 - S magnetickým prúžkom
 - S čipom
 - NFC

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

- Segmentácie klientov
 - Štandardné (pre klientov)
 - Nadštandardné (pre významných klientov banky)
- Spôsobu zobrazenia nápisov na platobnej karte
 - Embosované platobné karty
 - Neembosované, indentované platobné karty

19. NÁVRH INFORMAČNÉHO SYSTÉMU

19.1. Popíšte kroky návrhu informačného systému – 20%

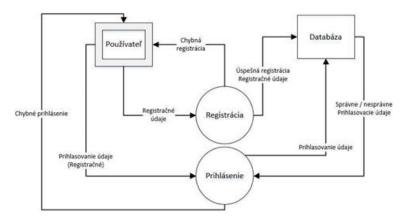
- Špecifikácia požiadaviek a plánovanie IS
 - Formulácia požiadaviek
 - o analýza východiska → aké by to bolo
 - o existujúci stav → aké to je teraz
- Definičná štúdia → Rozdelenie projektu na menšie časti
- Návrh systému → Definícia funkcií systému s prihliadnutím na softvér a hardvér
- Implementácia a zavádzanie → Realizácia IS
 - o implementácia modulov IS
 - testovanie funkčnosti
 - Cieľ → uviesť IS do prevádzky
- Prevádzka a údržba → rutinná údržba v prevádzke
 - o priebežné aktualizácie, na vylepšenia a opravu chýb
 - väčšinou platená periodicky
 - o zabezpečujeme aby systém vyhovoval organizácii a užívateľom
- musí byť vytvorený načas v rámci plánovaných finančných nákladov
- mal by obsahovať dobrú dokumentáciu a ľahko upraviteľný dizajn

19.2. Navrhnite štruktúru spracovania dokumentácie informačného systému – 20%

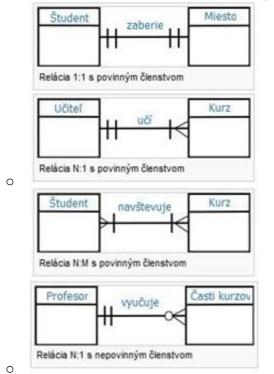
- Titulná strana
- Abstrakt (AJ+SJ)
- Obsah
- Úvod
- Význam skratiek, slovník
- Popis používateľského rozhrania
- Popis administračného rozhrania
- Technické spracovanie stránky (grafika, databázy...)
- Finančná kalkulácia
- Záver
- Zoznamy (obrázky, tabuľky, použitá lit.)
- Prílohy

19.3. Porovnajte diagramy dátových tokov s entitno – relačnými diagramami – 20%

- Diagram dátových tokov
 - o inak funkčný / procesný model systému
 - jeden z najpoužívanejších modelovacích nástrojov štruktúrovanej analýzy
 - o opisuje systém z hľadiska funkcionality a prúdu dát v systéme

- Entitno-relačný diagram
 - o opisuje vzťahy medzi subjektami v DB
 - o používané znaky
 - obdĺžniky reprezentujú entity
 - atribúty sú stĺpe v tabuľkách
 - spoje sú relácie
 - mohutnosť a modalita sú značky na spojoch (1:1, 1:n, m:n)

19.4. Napíšte program v jazyku C na načítania 10 čísel a výpočet priemeru – 20%

```
#include <stdio.h>
int main(void)
{
   int cislo;
   int sucet = 0;
   int i;
   float priemer;
   for(i = 0; i < 10; i++)
   {
      printf("Zadaj cislo: ");
      scanf("%d", &cislo);
      sucet += cislo;
   }
   priemer = (float) sucet / 10;
   printf("Priemer je %.2f\n", priemer);
   return 0;
}</pre>
```

19.5. Popíšte prostredie Matlabu so zameraním sa na jeho využitie – 10%

- programovací jazyk pochádza z Fortranu
- hlavný a kľúčový údajový typ sú matice
- všetky objekty v matlabe sú vnímané ako prvý poľa matice
- Špecializuje sa na:
 - Vedecko-technické numerické výpočty
 - o Modelovanie
 - Návrhy algoritmov
 - o Počítačových simulácií
 - o Analýzu a prezentáciu údajov
 - Merania a spracovania signálov
 - Návrhy riadiacich a komunikačných systémov

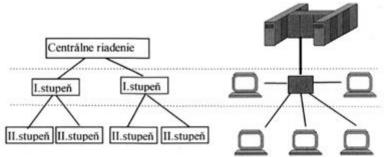
19.6. Charakterizujte význam Matlabu ako grafického softvéru so zameraním sa na postup pri tvorbe grafov – 10%

- Matlab je skvelým GUI pre jazyk Delphi
 - uľahčuje tvorbu grafov predrobeným systémom zobrazovania okien a špecifickými príkazmi (plot, grid, subplot)
 - V iných jazykoch by sme najprv museli zariadiť aby sa nám vôbec nejaké okno zobrazilo
- Vytvoríme si nový .m súbor, do ktorého si napíšeme nejakú rovnicu, napr.: y = 2x
- Potom si dáme "plot(y)", prípadne ak potrebujeme viacej grafov v 1 okne, tak použijeme príkaz "subplot" a potom v každom "plote" píšem, na ktorú pozíciu má ten graf ísť
- Potom si vytvoríme legendu osí X a Y pomocou príkazov xlable a ylabel, legend
- Potom si .m spustíme v Matlabe a môžeme vidieť priebeh funkcie na grafe

20. ARCHITEKTÚRA HIS A DIS

20.1. Charakterizujte základnú koncepciu a architektúru HIS – 20%

- Spočíva v centrálnom bode mainframe
- Terminály sú napojené na mainframe cez centrálny počítač, ktorý spracováva ich požiadavky
- Základné vlastnosti architektúry HIS:
 - o hierarchicky členená architektúra
 - Dôraz kladený na centrálny uzol
 - o neinteligentný terminál
 - o interaktívne a dávkové terminály
 - Centrálny PC zabezpečuje
 - o spracovanie úloh
 - uloženie údajov
 - o prezentáciu
 - o terminál zabezpečuje zadávanie vstupov a príjem výstupov
 - Komunikáciu medzi terminálmi zabezpečuje terminálová sieť

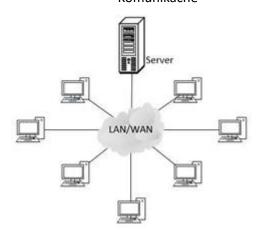

Obr. 6.1 Hierarchická organizačná štruktúra riadenia a odpovedajúci IS podniku

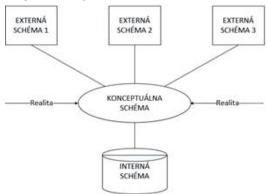
20.2. Charakterizujte základnú koncepciu a architektúru DIS – 20%

- výber architektury závisí od konkrétnych potrieb
- Každý PC je pomocou siete prepojený so serverami, ktoré zabezpečujú rôzne služby
- Servery su rozdelené na viacero skupín podľa služieb
 - o Kľúčové poskytujú základné a nevyhnutné služby pre beh siete (DNS, DHCP...)
 - Doplnkové poskytujú doplnkové služby pre sieť (Print server, NTP...)
- Používané architektúry sú:
 - o Terminal Host
 - Klient Fileserver
 - o Klient Server
 - NCC (Network Centric Computing)
- uzly IS DIS
 - servery
 - klienty
- Architektúry DISu môžeme ešte rozdeliť podľa spôsobu spracovania funkcií v jednotlivých uzloch na:
 - o Sprac. úloh na strane servera
 - o Sprac. úloh na strane klienta
 - Sprac. úloh na strane klienta aj servera
- Jednotlivé servery členíme ešte podľa funkcií, na ktoré sú zamerané:
 - Nosné servery zabezpečujú vlastný chod IS:
 - Súborové
 - Databázové

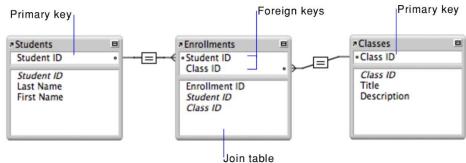
- Prezentačné
- Aplikačné
- o Pomocné servery slúžiace ako podpora pre činnosť IS:
 - Tlačové
 - Komunikačné

20.3. Popíšte trojúrovňovú architektúru databázy – 10%

- Interná úroveň
 - Problematika fyzickej pamäťovej štruktúry uloženia dát
 - Využíva funkcie konkrétneho OS
- Externá úroveň
 - Externý pohľad na dáta, uživateľov, potreby a požiadavky
 - Externá schéma
 - o Vzťahy medzi objektami sa deklarujú pomocou
 - DDL (Data Definition Language)
 - DML (Data Manipulation Language)
- Koncepčná úroveň
 - o Reprezentuje celý informačný obsah DB (nezávislý od fyzického riešenia)
 - Je realizovaná konceptuálnou schémou (entitno-relačné diagramy)
 - Entitno-relačný diagram:

20.4. Popíšte postup pri výstavbe databázy informačného systému – 10%

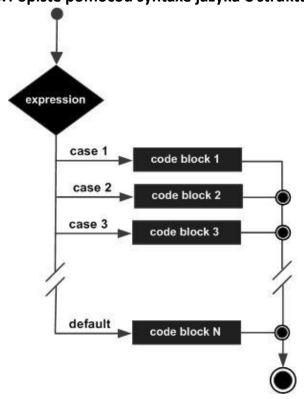
- 1. Určenie požiadaviek klienta
- 2. návrh konceptu
- 3. vytvorenie logickej štruktúry
- 4. návrh fyzickej štruktúry
- 5. implementácia DB na fyzické zariadenie
- 6. prvotné naplnenie testovacími dátami
- 7. overenie funkčnosti DB + debugovanie
- 8. zavedenie do prevádzky
- 9. ďalšie rozširovanie podľa požiadaviek klienta
- 10. debugovanie odstraňovanie chýb po spustení

20.5. Popíšte pomocou syntaxe jazyka C úplný a neúplný podmienený príkaz – 10%

```
//neuplna podmienka
if (podmienka) {
   //vykonaj kod v pripade platnej podmienky
}

//uplna podmienka
if (podmienka) {
   //vykonaj kod v pripade platnej podmienky
} else {
   //vykonaj kod v pripade neplatnej podmienky
}
```

20.6. Popíšte pomocou syntaxe jazyka C štruktúru prepínača – 10%


```
#include <stdio.h>
int main () {
    char grade = 'B';
    switch(grade) {
        case 'A' :
            printf("Excellent!\n" );
            break;
        case 'B' :
        case 'C' :
            printf("Well done\n" );
            break;
        case 'D' :
            printf("You passed\n" );
            break;
        case 'F' :
            printf("Better try again\n" );
            break;
        default :
            printf("Invalid grade\n" );
    }
    printf("Your grade is %c\n", grade );
    return 0;
}
```

20.7. Porovnajte druhy technických výkresov (náčrt, originál, kópia) - 10%

- Podľa spôsobu vyhotovenia
 - Náčrt
 - Voľnou rukou, nemusí byť v mierke,
 - Originál
 - Je nakreslený tušom na prírodnom pauzovacom papieri alebo plátne, alebo vytlačený laserovou tlačiarňou na papier
 - o Kópia
 - Zhotovuje sa z originálu rozmnožovaním
- Podľa určenia a obsahu
 - o Hlavná zostava
 - Výkres zostavy
 - Výkres podzostavy
 - o Výkres detailu
 - Výkres súčiastky
 - Výrobný výkres
 - Tabuľkový výkres
 - Obrysový výkres
 - Výkres pripojenia
 - o Diagram
 - o Schéma
 - o Nomogram
 - Súpis položiek

20.8. Vysvetlite architektúru a služby IPTV – 10%

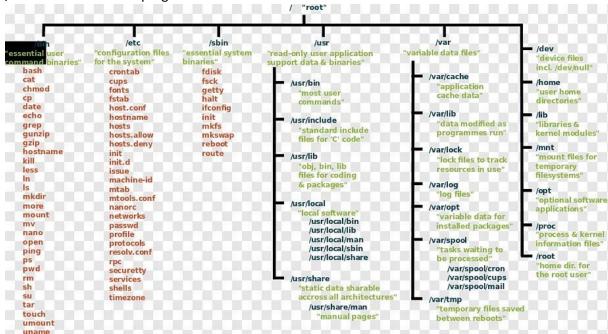
Doplniť

21. LINUX – DESKTOP

- 21.1. Uveďte rozdiely medzi operačnými systémami Linux a Windows pre klasické pracovné stanice v oblastiach (licencia, inštalácia, kancelársky balík, internet, ovládanie a grafika) 10%
 - Licencia
 - Windows musí byť zakúpený / Linux je free
 - Je väčšinou predinštalovaný / Má vela distribúcii
 - Inštalácia
 - Office
 - Internet prehliadače

21.2. Načrtnite adresárovú štruktúru OS Linux – 10%

- / koreňový adresár
- /bin základné programy
- /boot Obrazy jadier a súbory potrebné pre boot
- /home domovský adresár
- /tmp dočasné súbory
- /lib zdieľané knižnice programov

21.3. Popíšte základné príkazy pre prácu s adresármi a súbormi v textovom režime – 20%

- sudo bash heslo
- na prácu s priečinkami
 - pwd meno priečinku
 - o cd zmení adresár
 - o mkdir vytvorí adresár
 - rmdir vymaže adresár
 - Is výpis súborov v priečinku
- na prácu so súbormi
 - o cp [voľby] [súbory] Kopírovanie súborov
 - o mv [voľby] [zdroj] [cieľ] Premiestňovanie súborov

- o rm [voľby] [súbory/adresáre] Mazanie súborov
- o cat [voľby] [súbory] Zobrazí celý súbor súčasne
- O V

21.4. Vysvetlite správu užívateľov a procesov v textovom režime – 20%

- Vlastnosti užívateľov a skupín
 - /etc/passwd zoznam užívateľov
 - prihlasovacie meno
 - šifrované heslo
 - UID
 - domovský adresár
 - prihlasovací shell
 - zašifrované heslo
 - o /etc/shadow heslá
 - prihlasovacie meno
 - dátum poslednej zmeny
 - rezervovaná oblasť
 - /etc/group zoznam skupín
 - Názov skupiny
 - Heslo pre skupinu
 - GID
 - Zoznam užívateľov
- Príkazy
 - Príkazy pre uživateľov a skupiny
 - useradd vytvorenie užívatela
 - userdel zmazanie užívatela
 - passwd zmena hesla
 - chown zmena vlastníka súboru
 - chmod zmena práv užívatela
 - groupadd vytvorenie skupiny
 - groupdel zmazanie skupiny
 - logname vypíše prihlasovacie meno
 - whoami vypíše meno uživateľa
 - id vypíše id uživateľa
 - who vypíše prihlásených uživateľov dlhý tvar
 - users vypíše prihlásených uživateľov krátky tvar
 - finger vypíše informácie o užívateľovi
 - last zistí kto a kedy sa prihlásil poslednýkrát
 - Zobrazovanie a riadenie procesov
 - ps výpis procesov
 - pstree koreňový strom procesov
 - w výpis aktívnych procesov všetkých užívateľov
 - kill ukončí proces
 - nice spustenie procesu s určitou prioritou
 - top interaktívne monitorovanie procesov

21.5. Definujte tagy v jazyku HTML, ktoré sa využívajú pri tvorbe tabuliek – 10%

```
 - vytvorenie tabulky
 - table row
- table data
 - table head
Student Name
 Subject
 Marks
 Total Marks
Sowmya
 Science
 80
 150
Sowmya
 Maths
 70
```

Student Name	Subject Mark		Total Marks	
Sowmya	Science	80	150	
Sowmya	Maths	70	150	

21.6. Vysvetlite tvorbu formulárov jazyka HTML a metódy prenosu dát z nich – 10%

```
<!php
    if($_POST['formSubmit'] == "Submit")
    {
        $varMovie = $_POST['formMovie'];
        $varName = $_POST['formName'];
    }
}

</pre>

<form action="myform.php" method="post">
        Which is your favorite movie?
        <input type="text" name="formMovie" maxlength="50">

        What is your name?
        <input type="text" name="formName" maxlength="50">

        <input type="submit" name="formSubmit" value="Submit">
        </form>
```

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

21.7. Popíšte základné polovodičové súčiastky, ich princíp činností a využitie – 10%

• Doplniť

21.8. Vysvetlite postup pri vybavovaní krátkodobého úveru – 10%

• Doplniť

22. LINUX – SERVER

22.1. Definujte pojmy server, doména, pole RAID - 5%

- Server
 - o program, ktorý poskytuje služby iným programom
- Doména
 - územie, oblasť, v ktorej je spojená určitá skupina počítačov, ktoré podľa IP adresy alebo mena domény patria do rovnakej časti siete
 - o spoločná adresárová databáza
 - Fully qualified domain name
- RAID
- redunancy array of independent disk = pole diskov
- o RAID 0 dáta sú rozdelené medzi dva disky, zapisuje po blokoch
- RAID 1 dáta sú zrkadlené na druhom disku
- o RAID 2 obsahuje aj paritný disk XOR, zapisuje po bitoch
- RAID 3 obsahuje aj paritný disk XOR, zapisuje po bajtoch
- o RAID 4 obsahuje aj paritný disk XOR, zapisuje po blokoch
- RAID 5 parita je decentralizovaná, pre každý blok je na inom disku
- o RAID 6 má 2 decentralizované parity
- o Zložené RAID 0+1, RIAD 1+0
- o Špeciálne: Bus-Matrix, JBOD

22.2. Uveďte vlastnosti servera po hardvérovej a softvérovej stránke – 10%

- Software
 - spravuje všetky sieťové zdroje
 - špecializovaný na konkrétnu činnosť
 - o obmedzený rozsah služieb pre veľký počet používateľov
 - navrhnutý tak aby pracoval 24/7
- Hardware
 - o rýchle sieťové pripojenie
 - o bez I/O zariadení
 - o špecializovaný, s veľkou výdržou, uspôsobený na prácu 24/7
 - o dá sa vymeniť bez vypnutia servra
 - o záložné napájacie zdroje
 - o uložené v samostatnej miestnosti s klimatizáciou

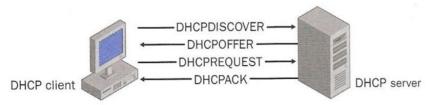
22.3. Vysvetlite bootovací proces Linuxu a process init – 15%

- BIOS z ROM
- POST
- LILO linux loader bootloader vyberie prvú partíciu s OS
- načítanie OS do RAM
- inicializácia, spustenie skriptov, procesov, služieb
- getty spustenie terminálu
- login prihlásenie užívateľa

22.4. Popíšte konfiguráciu DHCP a DNS servera – 20%

- DHCP
 - dynamic host configuration protocol
 - slúži na dynamické pridelovanie:
 - IP adries, masky siete a default gateway

- IP DNS, názov PC a domény
- o lease time čas pokým nám IP adresa platí, potom ju počítač pustí

• DNS

0

- o domain name service
- o prekladá mená hostov na IP a opačne
- Princíp
 - Klient nepozna www.host.com
 - Klient sa pýta DNSka na meno www.host.com (chce získať IP adresu)
 - DNSko mu ju pošle, ak ju nájde
 - Klient si túto IP ukladá do pamäte pre neskoršie používanie
- Komponenty DNS
 - Názvy domén (Domain Namespace)
 - Geografické
 - Organizačné
 - Fully Qualified Domain Name
 - o začína menom hosta a končí menom najvyššej úrovne
 - Napríklad butkovsky.ucitel.adlerka.sk.
 - Name Server
 - udržiava základné info o zónovom DB súbore
 - Resolver (Prekladač)
 - knižnica, formuluje požiadavky na DNS
 - klient
 - Zones (Zones)
 - Primárna
 - Sekundárna
 - Koreňová
 - Prenos
 - Prírastkový prekopírujú sa iba zmenené záznamy
 - Kompletný celá DB sa nanovo prekopíruje
 - Záznamy (Records)
 - SOA (Start Of Authority)
 - NS (NameServer) určuje názov DNS servera
 - A alebo AAAA mapuje IP adresu na meno
 - CNAME (Canonical NAME) alias na zaznam A
 - PTR (Point To Record) mapuje meno na IP adresu
 - SRV (Service Record) mapuje služby hostom
 - MX (Mail eXchange) mapuje mailové servery

22.5. Navrhnite konfiguráciu brán, statického a dynamického smerovania – 10%

- predávanie paketov z jednej siete do druhej prostredníctvom smerovacej tabuľky
- brána gateway interface na smerovači, ktorý je vstupnou bránou do siete
 - o prechádzajú cez ňu všetky packety smerujúce do danej siete

- ak chce počítač posielať packety do inej siete, pošle ich na bránu a odtiaľ ich smerovač pošle ďalej
- Statické smerovanie
 - o Pomocou smerovacej tabuľky, ktorá sa nemení
 - Vypĺňa sa manuálne alebo .cfg súborom
 - Nastavujeme príkazom route [sieť] [maska] [next hop/výstupný interface]
- Dynamické smerovanie
 - Smerovače si navzájom preposielajú packety s informáciami o vzdialených sieťach
 - Smerovacia tabuľka sa mení automaticky, priebežne s ohľadom na zmeny v topológií sieti
 - O Distance-vector RIP najlepšia cesta podľa počtu skokov
 - Link-state OSPF najlepšia cesta podľa ceny liniek

22.6. Vysvetlite nastavenie protokolov FTP, telnet a TFTP v Linuxe – 10%

- FTP
- File Transfer Protocol
- o aplikačná vrstva OSI
- o slúži na prenos súborov
- o port 20,21
- client ↔ server model
- Prihlasovanie → meno a heslo
- o nízka bezpečnosť → už sa nepoužíva
- Telnet
 - o "teletype network"
 - o umožňuje vzdialený prístup k terminálu počítača
 - o port 23
 - o aplikačná vrstva OSI
 - client ↔ server model
 - o nízka bezpečnosť heslá sa posielali ako string
 - o už sa nepoužíva → ssh
- TFTP
- "Trivial File Transfer Protocol"
- o port 69 nice
- o vyžaduje minimálne množstvo úsilia a zdrojov na implementáciu
- o používaný na bootovanie na LAN
- client ↔ server model
- SFTP
- o "SSH File Transfer Protocol" alebo "Secure File Transfer Protocol"
- o bezpečný prenos súborov, vďaka šifrovaniu
- o port 22 (SSH Port)
- client ↔ server model

22.7. Navrhnite v jazyku HTML a PHP programový modul Kniha návštev – 20%

Doplniť

22.8. Popíšte základné časti zákazky realizačného projektu elektroinštalačného rozvodu s prihliadnutím na úsporu drahých kovov – 10%

• Doplniť

23. WINDOWS - SERVER

23.1. Definujte pojmy server, služby a typy servera, pole RAID – 10%

- Server je unikátne dizajnovaný počítač zameraný na sprostredkovanie špecifickej služby veľkému počtu užívateľov v jednom čase
- Služby a typy servera
 - Služby
 - Prideľovanie IP adries (DHCP)
 - Zdielanie diskov, tlačiarní (FTP, LPD)
 - Preklad mien na IP (DNS)
 - Overovanie užívateľov (Radius)
 - Prijímanie emailov (SMTP, POP3)
 - Typy
 - Herný
 - Dátový
 - Web
 - Proxy
 - Databázový
 - Mail
 - Tlačiarenský
 - DNS
 - DHCP
- RAID
- o redundant array of independent disk
- o replikovanie alebo rozdelovanie dát
- o rôzne úrovne bezpečnosti pred stratou a chybami
- o rôzne hodnoty priepustnosti dát, výkonu
- Software OS vie o oboch pevných diskoch a aktívne ich spravuje
- Hardware Špeciálny radič vytvorí dojem, že v systéme je len 1 disk, disky spravuje sám

23.2. Uveďte vlastnosti servera po hardvérovej a softvérovej stránke – 10%

- Rozvoj HW a SW znižuje rozdiely medzi servermi a desktopmi >> rozdiel je v konfigurácií
- Hardware
 - o Rýchle sieťové pripojenie
 - o vysoká input/output priepustnosť
 - Vynechávajú sa zvukové rozhrania
 - Špecializovaný spoľahlivý a trvanlivý hardvér >> 24/7 fungovanie
 - O Vymeniteľný hardvér počas chodu servera bez jeho vypnutia
 - Napájacie zdroje s vyšším výkonom + záložné zdroje energie
 - Uložené v oddelenej miestnosti s klimatizáciou

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

Software

- o najčastejšie CLI
- o **24/7**
- o tvrdené jadro
- špecializované služby
- o drivre sú stabilné a zodpovedne testované

23.3. Popíšte užívateľské účty, profily a skupiny vo Windows server – 15%

- Účtv:
- Lokálne
 - môžu pristupovať k prostriedkom lokálneho počítača
 - nereplikujú sa do ďaľších doménových radičov
 - nemajú prístup k adresárovej službe Active Directory
- o Doménové
 - má prístup k adresárovej službe Active Directory
 - replikujú sa do ostatných doménových radičov
- Vstavané
 - sú automaticky vytvorené
 - Admin
 - o na serveri má plný prístup všetkému
 - o na D. radiči má plný prístup k celej doméne
 - o nemôže byť vymazaný, iba deaktivovaný
 - Guest
 - dočastný prístup k sieti
 - o nemôže byť vymazaný, môže byť iba deaktivovaný
 - o nemá heslo
 - môžu byť lokálne alebo doménove
 - samostatný server: lokálny účet
 - doménový radič: doménový účet
- Skupiny účtov:
 - o predstavuje viacero užívateľov so spoločnými právami alebo povoleniami
 - Povolenia
 - definujú, ku ktorým zdrojom majú užívatelia prístup
 - Práva
 - určujú, ake typy akcií môže používateľ vykonávať
 - užívatelia môžu patriť ku viac skupinám
 - skupiny môžu obsahovať rôzne objekty adresárovej služby AD
 - Typy
 - Distribučná
 - používa sa na šírenie medzi viacerých užívateľov
 - používa sa pre skupiny, ktoré nesúvisia s bezpečnosťou
 - Bezpečnostná
 - používa sa na pridelenie práv prostriedkov jednému alebo viac užívateľom, externéj doméne...
 - majú niekoľko funkcií
 - o riadenie, ktoré objekty skupina môže obsahovať
 - o limitujú objekty, kedy je objekt v doméne alebo lese
 - o povoľujú prístup k objektu vzdialeným doménam
 - Rozdelenie podľa rozsahu
 - Doménové lokálne

- Cieľ: prideľovanie oprávnení a práv k sieťovým prostriedkom v rámci vlastnej domény
- sú viditeľné iba v doméne, v ktorej boli vytvorené a nikde inde
- Globálne
 - Cieľ: zoskupovanie užívateľov so spoločnými záujmami v rôznych doménach
 - je viditeľná vo vlastnej doméne a vo všetkých dôveryhodných doménach
- Univerzálne
 - Cieľ: slúžia k zlúčeniu globálnych skupín pre zjednodušenie prístupu k prostriedkom vo väčších prostrediach s väčším počtom domén v rámci lesa Active Directory
 - je viditeľná v akejkoľvek doméne lesa Active Directory
- 23.4. Vysvetlite čo je Active Directory, jeho logickú a fyzickú štruktúru 15%
 - Doplniť
- 23.5. Vymenujte zásady skupiny v operačnom systéme Windows server 10%
 - Doplniť
- 23.6. Charakterizujte IIS (internetovú informačnú službu) 10%
 - Doplniť
- 23.7. Popíšte programové prostredie pre programovanie VBA 5%
 - Doplniť
- 23.8. Navrhnite program pre zistenie deliteľnosti čísla 3 v jazyku VBA 15%
 - Doplniť
- 23.9. Popíšte program ASTRA z hľadiska jeho významu pre zakladanie novej zákazky
 - 10%
 - Doplniť

24. PROCESORY

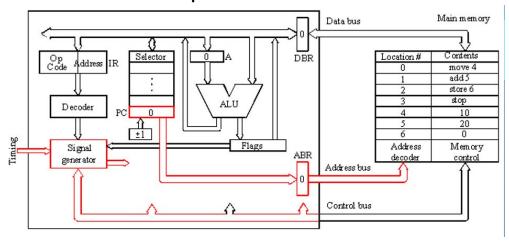
24.1. Určite rozdelenie procesorov podľa aplikačného určenia – 10%

- Procesory pre veľké strediskové počítače (mainframe)
 - Spracúvajú obrovské množstvo výpočtov naraz
- Procesory pre servery
 - o procesory s vysokým výkonom a vyššou priepustnosťou dát
- Procesory pre výkonné grafické stanice
- Procesory pre osobné počítače
 - o Štandardné procesory rôznych výkonnostných tried
- CORTEX A, R, M

24.2. Vysvetlite parametre procesora – 10%

Doplniť

24.3. Zostavte blokovú schému procesora – 10%

24.4. Popíšte jednotlivé bloky procesora – 20%

- A = Akumulátor/zhromažďovač
- ALU = Aritmeticko logická jednotka
- FLAG = Register príznakov
- REG = Registre
- RI = Register inštrukcie
- DEK OBV = Dekódovacie obvody
- CAS OBV = Časovacie obvody
- PC = Program counter
- OD OBV = Oddeľovacie obvody
- Procesor sa skladá z
 - OPS (operačný podsystém)
 - o RPS (riadiaci podsystém)
- Tieto dva podsystémy sú prepojené vnútornou dátovou zbernicou D
- RPS
- o jeho úlohou je vyberanie inštrukcií z pamäte, dekódovanie a ich samotné vykonanie
- o riadi komunikáciu procesora s okolím
- o proces fungovania
 - 1. vystavuje sa adresa inštrukcie z PC
 - 2. Operačná pamäť vystavuje kód inštrukcie
 - 3. Kód inštrukcie sa po D linkách uloží v RI

- 4. Tento kód sa dekóduje (DEK OBV)
- 5. Z DEK OBV
 - dostaneme riadiace signály, ktoré musia byť správne časované cez ČAS OBV
 - vydávanie riadiacich signálov bude ovplyvnené spätnými väzbami
- OPS
- Vykonáva operácie s údajmi na základe povelov z riadiacej časti
- o O výsledkoch operácií informuje RPS pomocou flagov
- o proces fungovania
 - potrebuje dočasné úložisko údajov (REG)
 - špeciálny register A
 - samotné operácie vykonáva ALU
 - operácie sa vykonávajú s 2 údajmi
 - 1. údaj je z A a druhý z D zbernice
- o výsledky sa ukladajú v A ale môžu byť uložené aj priamo do pamäte
- o špeciálny register FLAG register príznakov

24.5. Vysvetlite spracovanie inštrukcií "pipeline" v ARM Cortex-M – 10%

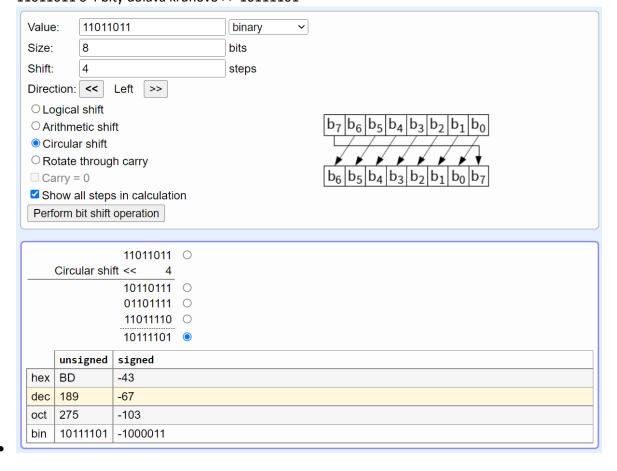
Doplniť

24.6. Charakterizujte systémový časovač ARM Cortex-M – 10%

Doplniť

24.7. Urobte logický posun čísla 11011011 o 5 bitov doprava a kruhový posun toho istého čísla o 4 bity doľava – 10%

- 11011011 o 5 bitov doprava je >> 00000110
- 11011011 o 4 bity dolava kruhovo >> 10111101

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

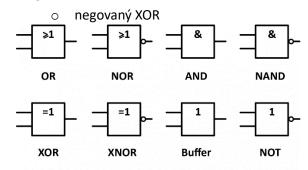
24.8. Napíšte pod OS LINUX script "ZOZNAM" za nasledovných podmienok:

- Zadávanie mien z klávesnice do súboru príkazom while,
- Cyklus zadávania pokračuje voľbou "ano" na otázku "Pokračovať?",
- Cyklus zadávania je ukončený voľbou "nie" na otázku "Pokračovať?",
- Vypísanie zadaných mien na obrazovku, 20%
- Doplniť

25. LOGICKÉ OBVODY

25.1. Uveďte základné logické operácie Boolovej algebry – 10%

- AND Logický súčin " * ", " a "
 - o výstup sa rovná 1, ak sa oba vstupy rovnajú 1
- OR logický súčet "+", " alebo "
 - Výstup sa rovná 1 ak jeden alebo druhý vstup sa rovnajú 1 (aj oba naraz)
- NOT negácia
 - o výstupná hodnota sa rovná opaku vstupnej hodnoty
- NAND
- NOR
- XOR
- Výstup je 1 vtedy a len vtedy ak sa hodnoty vstupov líšia
- NXOR

IEC Symbols

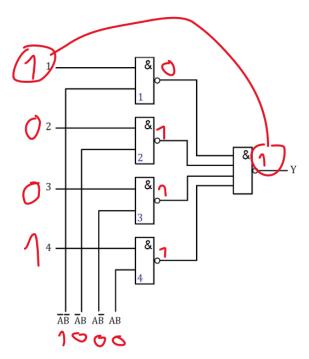
Negácia NOT	Logický súčin AND	Logický súčet OR	Nezhoda XOR
A Z 0 1 1 0	A B Z 0 0 0 0 1 0 1 0 0 1 1 1	A B Z 0 0 0 0 1 1 1 0 1 1 1 1	A B Z 0 0 0 0 1 1 1 0 1 1 1 0

25.2. Popíšte logické členy – 10%

• Doplniť

25.3. Charakterizujte činnosť kombinačných logických obvodov na konkrétnom príklade – 20%

- sú to obvody, v ktorých výstup závisí iba od momentálneho stavu vstupov (0, 1)
- Úplný súbor funkcií AND, OR, NOT
- Všetky funkcie dokážeme vytvoriť pomocou NAND
- Multiplexor MX

- Prepínací obvod, v ktorom adresné vstupy vyberajú 1 údajový vstup, z ktorého sa informácia prenesie na údajový výstup
- na výstupe bude hodnota toho vstupu, ktorého adresa bude nastavená na 1
- ostatné adresy sú nastavené na 0
- Príklad: adresa prvého vstupu je nastavená na 1, preto je na výstupe rovnaká hodnota ako na vstupe 1
- 1. Demultiplexor DX
- 2. Selektor (MX+DX)
- 3. Prevodník kódov / Dekóder
- 4. Komparátor

25.4. Charakterizujte činnosť sekvenčných logických obvodov – 20%

- Na rozdiel od kombinačných log. obvodov, výstupný stav závisí od kombinácie vstupných stavov a aj od vnútorného stavu Z
- Tzn., že majú pamäťové vlastnosti
- 1 bitová pamäť (tzv. elementárna pamäť) uložený vnútorný stav Z
- Najjednoduchšími sekvenčnými obvodmi sú preklápacie (klopné) obvody
- Majú stabilné alebo nestabilné stavy, medzi ktorými sa prepína
- Podľa stavov sa delia na:
 - Astabilné
 - Nemá ani 1 stabilný stav
 - Neustále sa preklápa (multivibrátor)
 - Využíva sa ako zdroj periodického obdĺžnikového signálu (pre signalizáciu, hodiny...)
 - Monostabilné
 - Má 1 stabilný stav
 - Po príchode impulzu na vstup sa preklopí do nestabilného stavu a po uplynutí impulzu späť do ustáleného stavu
 - Využíva sa na tvarovanie signálu pri spínaní (ak potrebujeme výstupný signál určitej dĺžky)
 - Bistabilné

SPŠE K. ADLERA 5

Informatické a telekomunikačné systémy Maturitná skúška 2023

- Má 2 stabilné stavy
- Podľa impulzu sa preklopí do jedného alebo druhého stavu (zostáva v ňom do príchodu ďalšieho impulzu)
- Využíva sa pri počítadlách a registroch
- Podľa synchronizácie sa delia na:
 - Asynchrónne
 - Zmena na výstupe nastane so zmenou vstupných premenných
 - Synchrónne
 - Zmena na výstupe nastane v závislosti od vstupných premenných ale v čase, keď nastane synchronizačný impulz
 - Napr. okrem vstupov R a S má aj vstup C (clock)

25.5. Popíšte rozdiely v činnosti zariadení prvej, druhej a tretej vrstvy OSI modelu – 20%

• Doplniť

25.6. Uveďte blokovú schému sieťového napájacieho zdroja starej a novej koncepcie

- 10%
- Doplniť

25.7. Popíšte uvedené sieťové napájacie zdroje hlavne s ohľadom zmenšenia rozmerov a spotreby el. energie – 10%

• Doplniť